

KURIR

NOVO MESTO

8. junija 1976

št. 5-6* leto V.

časopis kolektiva industrije motornih vozil

PRIKOLICE - DRUGI DOMOVI stran 20

Družbeno-politične organizacije IMV so na svoji seji 19. 5. 1976, na kateri so bili navzoči tudi predsedniki delavskih svetov in poslovni organi na ravni TOZD in DO, obravnavale nekaj najbolj perečih problemov in nalog, s katerimi se naš kolektiv v tem času ukvarja.

Na dnevnem redu so bila naslednja bistvena vprašanja:

- začetek javne razprave o osnutku zakona o združenem delu;
- samoupravna organiziranost (reorganizacija TOZD Tovarna avtomobilov in DSOS ter priprave na volitve samoupravnih organov za obdobje 1976 – 77);
- problematika proizvodnje prikolic;
- solidarnostne akcije za pomoč prizadetim na Tolminskem in v Kanižarici.

Na seji je bilo govora o akciji za zbiranje posojil za ceste, podana je bila informacija o organizaciji letovanja v IMV kampu v Pakoštanah, spregovorili pa smo tudi o pomenu vključevanja v srednjeročni plan razvoja ter problematiko v zvezi z izdelavo osnutka samoupravnega sporazuma.

Predstavniki družbeno-političnih organizacij in drugi navzoči so na podlagi informacij iz posameznih TOZD zavzeli določena izhodišča in se dogovorili za nadaljnjo politično akcijo za hitro reševanje nekaterih problemov in za pospešeno izvajanje sprejetih nalog.

Posebno pozornost smo posvetili izvajanju javne razprave o osnutku zakona o združenem delu. Ugotovljeno je bilo, da so vse politične organizacije seznanjene z družbeno akcijo in da so v dislociranih TOZD ustanovili odbore za organizacijo javne razprave, ki so pričeli z izdelavo

Nosilci politične pobude

analize samoupravnih razmer v TOZD. DPO v TOZD in DS OSS IMV v novomeški občini so se dogovorile za skupni odbor, ki bo v sodelavi s sindikalnimi organizacijami nosilec javne razprave. Odbor bo poskrbel za izdelavo analize na ravni DO ter bo zagotovil ostalim odborom v dislociranih TOZD strokovne podatke za njihove analize v temeljnih organizacijah. Analize samoupravnih razmer naj bi bile predvidoma zaključene v prvi dekadi junija, nakar bodo posredovane DPO v razpravo in oceno.

Osnovne organizacije ZK, ki so v celoti opravile letne konference in OOS, ki pravkar zaključujejo konstituiranje na ravni DO, so nared za obsežno politično akcijo javnih razprav v vseh oblikah. Le-te se bodo začele sredi junija in bodo trajale vse dotlej, dokler se sleherni član našega kolektiva ne bo neposredno izjasnil o osnutku zakona. ZSM je zaradi letnih konferenc nekoliko v zamudi, vendar se bo na podlagi lastnega akcijskega programa pravočasno vključila v javno razpravo.

Vodstva vseh DPO imajo jasne smernice dela in naloge pri usmerjanju razprave, o čemer se bomo povsem konkretno dogovorili na bližnjih sejah sveta ZK, konference OOS in konference OO ZSM.

V dispoziciji o samoupravni organiziranosti je bilo sprejeto

stališče, da se TOZD Tovarna avtomobilov formalno ohrani v sedanjih obliki do sprejetja zakona o združenem delu in dokončane izpeljave proizvodno-organizacijskih posegov, ki bodo definitivno zagotovili pogoje delitve te temeljne organizacije na več manjših. Glede na dejstvo, da so DPO že polno leto organizirane po sedanjih proizvodnih obratih – bodočih TOZD – je v tem smislu potrebno organizirati samoupravne organe znotraj Tovarne avtomobilov v duhu osnutka zakona o združenem delu.

Pred nami so volitve samoupravnih organov v vseh TOZD. Seja je zadaljšala strokovne službe, da do 10. junija uredijo popravke samoupravnih sporazumov in pravilnikov, ki jih osnutek nalaga v tej zvezi, da bi DS TOZD in DO v juniju razpisali in izpeljali volitve.

ZAOSTRITI ODGOVORNOST V PROIZVODNJI PRIKOLIC!

Problematika proizvodnje prikolic, katero bi lahko šteli za osrednje dnevnege reda, je vzbudila največ razprav. Poslovni organi DO so posredovali podatke o slabi, nezadovoljivi proizvodnji prikolic, ki zelo negativno vpliva na uspeh celotnega poslovanja. Najhujše posledice pa bo v primeru nadaljevanja podplanske proizvodnje treba pričakovati v prihodnosti, ko

bo tuji trg z ukrepi odgovoril na neizpolnjevanje naših obvez! Problem dobiva politični prizvok ob nesporni ugotovitvi, da je slaba proizvodnja prikolic predvsem subjektivnega vzroka. Zaradi tega so bile kritično ocenjene subjektivistične težnje in nesamokritičen odnos do lastnih pomanjkljivosti v poslovanju, ki slabo vplivajo ne le na uspeh določene temeljne organizacije, pač pa tudi na druge, v tehnološki proces vezane temeljne organizacije in uspeh kolektiva kot celote. Najbolj zaskrbljujoče je, da se nekatere napake iz preteklosti znova pojavljajo kljub številnim dogovorom in političnim akcijam. Strokovne službe so predlagale konkretne ukrepe za nadomestitev izpadle proizvodnje, ki med vrsto ozko strokovnih posegov predvidevajo tudi delo ob sicer prostih sobotah do 1. julija 76. DPO, predvsem tiste iz proizvodnih temeljnih organizacij, so podprle predloge in prevzele pobudo za uresničitev predloga v javni razpravi na zborih delavcev.

NAŠ POZIV NA SOLIDARNOST

V nadaljevanje je bila obravnana solidarnostna akcija za pomoč prizadetim delavcem v rudniku Kanižarica in občanom Tolminskega po nedavnem potresu. Najprej so bili obrazloženi ukrepi, katere smo podvzeli kot delovna organizacija (o tem smo brali v prejšnji številki „Kurirja“). Poseben poudarek je bil dan splošni družbeni akciji, katere nosilec je ZSS: Zveza sindikatov predlaga, da vsi zaposleni v združenem delu odvedejo enodnevni zaslužek za vsako izmed prizadetih področij. Na seji je bil sprejet dogovor, da sindikat posreduje zloram delovnih ljudi predlog, da vsi zaposleni delajo v korist prizadetih ob sobotah, dne 29. 5. in 19. 6., kar bo, poznavajoč visoko solidarno zavest naših ljudi, do izida te številke nedvomno deloma že speljano.

Sklepi in smernice, sprejete na tej seji, so obveznost za vse družbeno-politične organizacije, da se maksimalno angažirajo v cilju reševanja problemov, o katerih smo razpravljali, saj zadevajo vsa področja našega ekonomskega in družbeno-političnega življenja.

Zakon o združenem delu naj bo merilo naše prakse! V javni razpravi ugotovimo, do kod sega stopnja samoupravljanja v naši delovni organizaciji, z njegovo pomočjo pa tudi predlagajmo, česar doslej še nismo uresničili. – Na sliki v naslovu: varilec dopoldanske izmene (Foto: S. Mikulan)

IMV – KURIR izdaja delovna skupnost Industrije motornih vozil Novo mesto – Izhaja vsak mesec v 5000 izvodih – Ureja uredniški odbor – Glavni urednik: Andrej Dular – Odgovorni urednik: Alfonz Brzič – Uredništvo in uprava: Novo mesto, Zagrebška cesta 18/20 – Grafična priprava: ČZP DOLENJSKI LIST, Novo mesto – Tisk: Tiskarna LJUDSKA PRAVICA, Ljubljana

ZAKON O ZDRUŽENEM DELU

V glasilu „Kurir“ bomo objavili sestavek, ki povzema bistveno vsebino osnutka Zakona o združenem delu in na ta način prispevali k informiranju članov kolektiva, ki se s tem vključuje v javno razpravo.

Več prostora bomo posvetili tistim določbam, ki so zanimiva za našo organizacijo združenega dela ter naše delavce. Osnutek zakona je dokaj obširen, saj obsega 646 členov, zato nam morja ne bo uspelo podati povsem izčrpnega prikaza osnutka zakona. Vendar pa se bomo potrudili, da bomo sestavek priredili tako, da bodo člani kolektiva spoznali celotni sistem zakona in se še posebej seznanili s tistimi določili, ki zadevajo naše življenje v združenem delu.

USTAVNA PODLAGA ZA IZDAJO ZAKONA

Podlaga za izdajo zakona o združenem delu so določila 281. člena od druge do pete točke Ustave SFRJ. V teh določilih je predpisano, da federacija po zveznih organih „zagotavlja sistem socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov ...“ (tč. 2) ... ureja temeljne pravice

delavcev v združenem delu ... temeljne pravice in obveznosti organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti glede sredstev, ki so družbena lastnina (tč. 3) ... ureja temelje pravnega položaja in poslovanja organizacij poslovnega združenja dela na enotnem gospodarskem področju Jugoslavije (tč. 5).“

SISTEMATIKA ZAKONA

Zakon o združenem delu je sistemski zakon, je kodeks združenega dela, v katerem so kodificirane vse sestavine, ne pa vsa materija. Zakon je svojevrsten kodeks, ker se odnosi v združenem delu ne urejajo celovito, temveč le v mejah zakonodaje pristojnosti federacije, vendar se tudi v teh mejah odnosi ne urejajo popolnoma, temveč so v osnutku urejeni samo tisti odnosi v združenem delu, ki zagotavljajo sistem socialističnih samoupravnih odnosov in enotne temelje tega sistema.

Sistemski pomen na tem področju imajo poleg zakona o združenem delu tudi drugi zvez-

ni organi, kot npr. zakon o temeljih sistema družbenega planiranja, o temeljih bančnega sistema, o temeljih denarnega sistema, o temeljih sistema premoženjskega in osebnega zavarovanja.

Na tem področju bo potrebno izdati tudi več tako imenovanih izvedbenih zveznih zakonov, s katerimi bodo v skladu s temeljnimi odnosi, določenimi

v zakonu o združenem delu, podrobno urejeni nekateri pravni instrumenti, kot so ugotavljanje in obračunavanje celotnega dohodka, revalorizacija in amortizacija osnovnih sredstev, oblikovanje denarnih rezerv, knjigovodstvo, prisilna poravnava in stečaj itd.

VSEBINA ZAKONA

Osnutek zakona je razdeljen na dele, deli na poglavje in poglavja na oddelke.

Osnutek zakona ima naslednje dele: I. temeljne določbe, II. družbeno ekonomski odnosi delavcev v združenem delu, III. samoupravno organiziranje v združenem delu, IV. uresničevanje samoupravljanja delavcev v združenem delu, V. kazenske določbe, VI. prehodne in končne določbe.

Prvi del vsebuje temeljne določbe, kjer so uzakonjena načela temeljev socialističnega samoupravnega združenega dela. Tu so podane tudi definicije oblik združenega dela.

Drugi del predstavljajo družbeno-ekonomski odnosi delavcev v združenem delu, kjer so določila o dohodkovnih odnosih, ki so v prvih treh poglavjih, v preostalih treh pa so določila o urejanju medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu, o upravljanju družbenih sredstev in o povezovanju osebnega dela v sistem samoupravnega združenega dela. Nas bo vsekakor še posebej zanimala ureditev medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu.

Delavci uresničujemo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice tudi z odločanjem na zborih delavcev, z referendumom in z drugimi oblikami osebnega izjavljanja. — Na sliki: inž. Božo Kočevar, direktor tovarne avtomobilov v Novem mestu, na enem izmed proizvodnih sestankov. Tudi zakon o združenem delu bomo s posebno javno razpravo temeljito obdelali in hkrati pregledali, do kod smo razvili samoupravljanje v naši delovni organizaciji.

JAVNA RAZPRAVA O ZAKONU O ZDRUŽENEM DELU

Kako bo potekala javna razprava

Zveza sindikatov Slovenije in občinski svet Novo mesto je imenoval občinski politični aktiv za vsebinsko usmerjanje in vodenje javnih razprav v temeljnih organizacijah združenega dela. Iz naše delovne organizacije so imenovani v aktiv za vodenje javnih razprav naslednji politični oz. strokovni delavci: Gogič Simo, Turk Jože, Kerin Vida, Berger Miro, Brzič Alfonz in Dular Andrej.

Javna razprava bo potekala po TOZD oziroma v večjih TOZD tudi po posameznih oddelkih oz. sindikalnih skupinah. Za tovarno avtomobilov Novo mesto bo javna razprava hkrati za vse zaposlene, vendar na več mestih.

Za zaposlene po dislociranih TOZD bodo organizirane javne razprave po programu, ki so jih izdelali pristojni politični aktivisti dotične občine.

Na zborih, kjer se bo vodila javna razprava, bodo vodili tudi zapisnik, kjer bodo vpisali vprašanja, predloge in pripombe.

Začel se je torej čas, v katerem bomo morali narediti vse, da bomo delavci spoznali namen, za ustavo nedvomno naj-

pomembnejšega dokumenta. Sodeč po velikem zanimanju ni ovir, da tega ne bi vestno opravili, ker smo se dogovorili, da bomo pripravili temeljite razprave z razumljivimi pojasnili. Tako bomo lahko odgovarjali na postavljena vprašanja. Vsak delavec bi moral spoznati, kaj želi osnutek, saj je to pogoj za začetek temeljite razprave, katere namen je spreminjanje samoupravnih razmer v naših in bližnjih okoljih.

TEMELJNE DOLOČBE

Osnutek zakona o združenem delu ureja v bistvu tri temeljne sestavine socialističnega samoupravnega proizvodnega odnosa:

delovna razmerja in odnose pri upravljanju družbenih sredstev ter pridobivanju in delitvi dohodka;

samoupravno organiziranje združenega dela; uresničevanje samoupravljanja delavcev v združenem delu (vštevši samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarja-

nje kot osnovne metode usklajevanja samoupravnih odnosov).

V temeljnih določbah osnutka zakona je med vrsto načel, ki so v zakonu potem podrobno obdelana, poudarjeno, da je temeljna organizacija združenega dela osnovna oblika združevanja dela in sredstev, osnova združevanja v delovne in sestavljene organizacije združenega dela ter v poslovne skupnosti in da se dohodek v združenem delu pridobiva in obvezno izkazuje le kot dohodek temeljne organizacije ne glede na to, v kakšni obliki se uresničuje združevanje dela in sredstev.

DRUŽBENI ZNAČAJ DOHODKA

V osnutku zakona o združenem delu je zavoljo tega posvečena posebna pozornost kategoriji dohodka, zlasti odnosom pri njegovem pridobivanju in delitvi. O tem je dana ta-le definicija:

„Dohodek je del celotnega družbenega proizvoda, ki ga delavci v temeljni organizaciji združenega dela pridobivajo v denarni obliki kot družbeno priznanje za rezultate svojega in skupnega družbenega dela v pogojih socialistične blagovne proizvodnje, in s katerim gospodarijo delavci v temeljni organizaciji na podlagi svoje pravice do dela z družbenimi sredstvi.“

Iz tako opredeljenega družbenega značaja dohodka izhaja, da dohodek, ki ga ustvari TOZD, ne pripada samo delavcem v tej temeljni organizaciji, marveč tudi drugim delavcem v združenem delu, ki so s svojim delom pripomogli, da je bil ustvarjen. V temeljni organizaciji združenega dela ustvarjeni dohodek dejansko ne rabi le za zadovoljevanje potreb osebnih in skupne porabe ter za širitev materialne podlage njenega dela, temveč tudi za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb na področju izobraževanja, znanosti, kulture, zdravstva in drugih družbenih dejavnosti ter za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb.

Ustvarjeni dohodek torej ni le rezultat dela delavcev v materialni proizvodnji — kjer se ustvarja nova vrednost, marveč tudi uspešnega dela zaposlenih v zdravstvu, izobraževanju, znanosti in v drugih družbenih dejavnostih, ki na specifičen način prispevajo k njegovemu povečanju. Torej tudi zaposleni v teh dejavnostih, in ne le delavci v neposredni proizvodnji, pri-

Zakaj združujemo svoje delo in sredstva v novih odnosih socialistične družbe? Predvsem tudi zato, da bi povečevali svoj dohodek in skupni dohodek družbe na podlagi povečanja produktivnosti svojega in celotnega družbenega dela! (Foto: Slavko Dokl)

V tretjem delu so določila o samoupravnem organiziranju združenega dela, ki so razporejena v dveh poglavjih; v prvem poglavju o oblikah združenega dela in sredstev in v drugem registriranje statusa organizacij združenega dela.

V drugem poglavju, ki ureja predvsem status organizacij združenega dela, so določila o dejavnosti, o firmi in sedežu, o zastopanju poslovnih tajnosti in sodnem registru.

Četrty del: Uresničevanje samoupravljanja delavcev v združenem delu, je še prav posebej pomembno za slehernega delavca, saj govori o tem, kako delavci odločajo, to je o oblikah odločanja, o odločanju z osebnim izjavljanjem ter odločanju po delegatih in delegacijah. Drugo poglavje tega (četrtega) govori o organih upravljanja v temeljnih organizacijah in v delovni organizaciji. Ureja se tudi vprašanje informiranja oziroma obveščanja delavcev, o samoupravni delavski kontroli, o odgovornosti za opravljanje samoupravljaljskih funkcij, o družbenih dogovorih, samoupravnih sporazumih, o družbenem varstvu samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Peti del: — „Kazenske določbe“ vsebuje tudi določilo o gospodarskem prestopku in prekrških.

Prehodne in končne določbe (VI.): tu je določeno, da je potrebno samoupravne akte in organizacijo združenega dela uskladiti z določili zakona v enem letu po uveljavitvi zakona. V nadaljnjem roku 6 mesecev pa je potrebno predlagati vpise sprememb v sodnem registru.

Zakon o združenem delu bo nadomestil pet do sedaj veljavnih zakonov: zakon o konstituiranju organizacij združenega dela in njihovem vpisu v sodni register, zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, zakon o firmi in organizaciji združenega dela, zakon o pravnem prometu družbenih sredstev in zakon o poslovnem združenju.

Prej navedeni zakoni bodo prenehali veljati z uveljavitvijo Zakona o združenem delu.

Delavka pri sestavljanju sten za prikolice v TOZD „Podgorje“ IMV v Šentjerneju. — Ne pozabimo: novi zakon o združenem delu nam omogoča in nalaga izvesti tako organiziranost združenega dela, da si bomo z njimi zgradili varen, trajen in gospodarsko trden sistem samoupravljanja.

spevajo k širitvi in napredku proizvodnje ter so tudi vsi oni del enotnega združenega dela.

Vendar pa to ne pomeni, da sme o pridobivanju dohodka in o njegovi delitvi odločati kdo drug razen delavcev, ki so sodelovali pri ustvarjanju dohodka, ker je to njihova, z ustavo zajamčena neodtujljiva pravica. V osnutku zakona je rečeno, da lahko o pridobivanju dohodka in o njegovi delitvi odločajo le delavci, in sicer v odnosih medsebojne povezanosti in vzajemne odgovornosti v TOZD, v kateri delajo ne glede na to, ali o teh odnosih odločajo z osebnim izrekanjem ali po svojih delegatih v organih upravljanja drugih samoupravnih organizacij in skupnosti. V primerih, ki so določeni z ustavo, lahko odločajo tudi po svojih delegacijah ali delegatih v skupščinah družbeno-političnih skupnosti.

DOHODEK TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA

V osnutku zakona je določeno, da delavci v TOZD pridobivajo dohodek odvisno od produktivnosti živega dela ter uspešnosti upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi kot s svojim in družbenim minulim delom v temeljni organizaciji in v drugih oblikah združevanja dela in sredstev, kot tu-

di od stalnega prilagajanja proizvodnje in drugih dejavnosti tržnim razmeram ter družbenim potrebam.

Dohodek temeljne organizacije se pridobiva v okviru celotnega prihodka, ki ga TOZD ustvari s svojim poslovanjem, ko iz celotnega prihodka nadomesti vrednost materialnih sredstev, porabljenih v reprodukcijskem procesu (materialni stroški) in zagotovi reprodukcijo stalnih sredstev za proizvodnjo in drugih delovnih sredstev (amortizacijski stroški).

Dohodek TOZD je v naši samoupravni socialistični družbi materialna podlaga pravice delavcev, da odločajo o pogojih in rezultatih svojega dela. Zato je glavni motiv ter merilo uspešnosti proizvodne bodisi druge gospodarske ali družbene dejavnosti temeljne organizacije.

Dohodek temeljne organizacije je hkrati osnova in vir sredstev za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb v TOZD ter osnova in vsebina družbenega planiranja v TOZD in v drugih organizacijah združenega dela, v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v družbeno-političnih skupnostih.

Dohodek, ki ga pridobivajo delavci v temeljni organizaciji, rabi pravzaprav dvema osnovnima namenoma. En del dohodka rabi za zagotovitev skupnih in splošnih pogojev za delo in raz-

voj družbe (skupne in splošne potrebe na področju izobraževanja, znanosti in kulture itn.). Delavci v temeljni organizaciji razpolagajo s tem delom dohodka v skladu z obveznostmi, ki so jih prevzeli s samoupravnimi sporazumi ter z obveznostmi, predpisanimi z zakonom oziroma odloki, ki so jih njihove delegacije in njihovi delegati sprejeli v skupščinah družbeno-političnih skupnosti. Drugi del dohodka (ki se imenuje tudi čisti dohodek), rabi za osebne dohodke in skupno porabo delavcev, za zboljšanje in razširitev materialne osnove dela ter za ustvarjanje in obnavljanje rezerv temeljne organizacije.

PRIDOBIVANJE DOHODKA

V osnutku zakona o združenem delu je določeno, da delavci pridobivajo dohodek iz celotnega prihodka, ki ga ustvari temeljna organizacija združenega dela, na štiri osnovne načine. Ti so:

prodaja proizvodov in storitev na domačem in zunanjem trgu oziroma v okviru organizacije združenega dela;

delež v skupaj ustvarjenem dohodku iz naslova združevanja dela in sredstev;

svobodna menjava dela; prejemki iz naslova združevanja dela in sredstev;

svobodna menjava dela;

prejemki iz naslova kompenzacij, regresov, premij, dotacij in drugih naslovov, določenih z zakonom ali samoupravnim sporazumom.

Za prvi način pridobivanja dohodka gre v primeru, ko temeljna organizacija neposredno daje v promet svoje proizvode in storitve ter delavci v njej pridobivajo dohodek iz celotnega dohodka oz. prihodka, ki ga TOZD doseže s prodajo na trgu.

Drugi način pridobivanja dohodka je delež v skupaj ustvarjenem dohodku, do katerega pride na podlagi združevanja dela in sredstev. Kolikšen bo ta delež je odvisno od prispevka, ki so ga dali delavci s svojim živim in minulim delom k ustvarjanju tega dohodka glede na merila, ki jih določijo s samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev.

Z osnutkom zakona je določeno, da je mogoče delež v skupaj ustvarjenem dohodku uve-

ljaviti na dva načina: kot delež v skupnem prihodku ali kot delež v skupnem dohodku.

Delež v skupnem prihodku se uveljavlja v primerih, ko delavci v dveh ali več temeljnih organizacijah s skupnim delom ustvarjajo proizvod ali izvajajo storitev (tako imenovana fazna proizvodnja) kot tudi v primeru, ko proizvajalne in druge organizacije združenega dela sodelujejo z organizacijami, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev.

Delež v skupnem dohodku se uveljavlja v primeru, ko sredstva temeljne organizacije „vlagamo“ v drugo temeljno organizacijo, ter v primeru, ko dve ali več temeljnih organizacij združuje sredstva v okviru delovne organizacije v banko ali v drugačno finančno organizacijo.

Glede udeležbe pri ustvarjanju skupnega prihodka je predvideno, da se s samoupravnim sporazumom ureja:

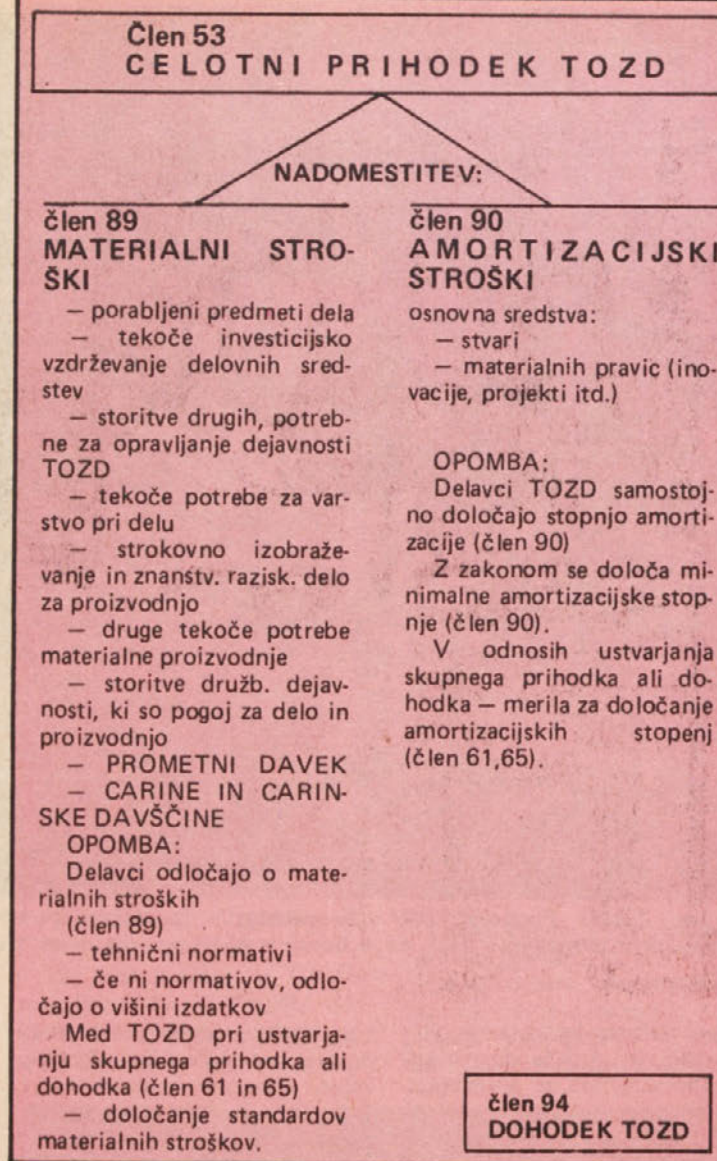
odnose pri proizvodnji skupnega proizvoda oziroma opravljanju skupnih storitev;

način medsebojnega vplivanja na poslovno in razvojno politiko;

odnose pri zagotavljanju potrebnih obratnih sredstev;

nastopanje na domačem in zunanjem trgu itn.

Določeno je, da se skupni prihodek razporeja v celoti med temeljne organizacije in sicer na podlagi samoupravnega sporazuma, s katerim morajo biti določene cene ali druga merila, po katerih se razporeja skupni prihodek. Ta merila morajo biti določena za daljše obdobje, in sicer praviloma za ob-

dobje, za katero se sprejema srednjeročni plan.

Ko gre za delež v skupnem dohodku, se s samoupravnim sporazumom določi: smotre združevanja sredstev ter namen, pogoje in način uporabe teh sredstev; način ugotavljanja skupnega dohodka; merila za ugotavljanje deleža pri skupnem dohodku; način in roke za vračanje vrednosti združenih sredstev itn.

Osnutek zakona podrobneje obdeluje ustavno določbo, ki pravi, da je ugotavljanje dohodka v TOZD pravica in dolžnost delavcev v TOZD.

**UGOTAVLJANJE,
DELITEV IN
RAZPOREJANJE
DOHODKA**

Kot širši pojem od dohodka pozna osnutek prihodek. Dohodek TOZD dobimo po osnutku zakona takrat, ko od skupnega prihodka odštejemo:

- materialne stroške,
- stroške amortizacije.

Delavcu je zajamčena pravica, da s svojim odločanjem vpliva na višino posameznih materialnih stroškov in na obseg amortizacije, s čimer vpliva tudi

na višino dohodka.

Osnutek povsem opredeljuje, kaj se lahko šteje za vsebino materialnih stroškov (glej priloge).

Za mnoge izdatke, ki smo jih doslej večinoma prikazovali kot materialne stroške, osnutek določa, da se morajo pokrivati iz dohodka. To naj bi preprečevalo neupravičeno večanje materialnih stroškov in s tem cen proizvodov. Izrecno je navedeno, da se v materialne stroške ne morejo šteti izdatki za osebne dohodke in skupno porabo, izdatki za investicije, kot tudi ne prispevki, davki in druge datjave.

Glede amortizacije je potrebno omeniti, da zakon poleg amortizacije osnovnih sredstev določa tudi obvezo amortizacije licenc, izumov, inovacij, študij, analiz, projektov idr. Minimalne amortizacijske stopnje naj bi določal zakon, za večje pa bi se delavci sami sporazumevali v skladu z družbenimi plani in dogovori (88. – 97. člen).

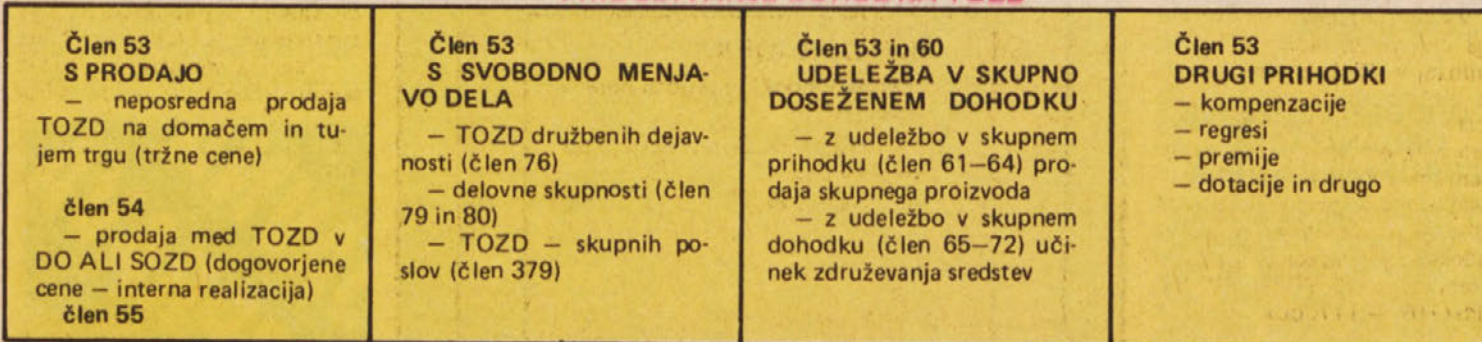
**RAZPOREJANJE
ČISTEGA DOHODKA**

Čisti dohodek dobimo takrat, ko od dohodka odvojimo sredstva za zagotovitev skupnih in splošnih pogojev dela in družbenega razvoja (glej prilogo). Čisti dohodek je tisti del dohodka, ki ga delavci svobodno razporejajo po samoupravnem sporazumu, ki mora upoštevati družbeno sprejeta merila in kriterije. Čisti dohodek se izhodiščno razporeja za:

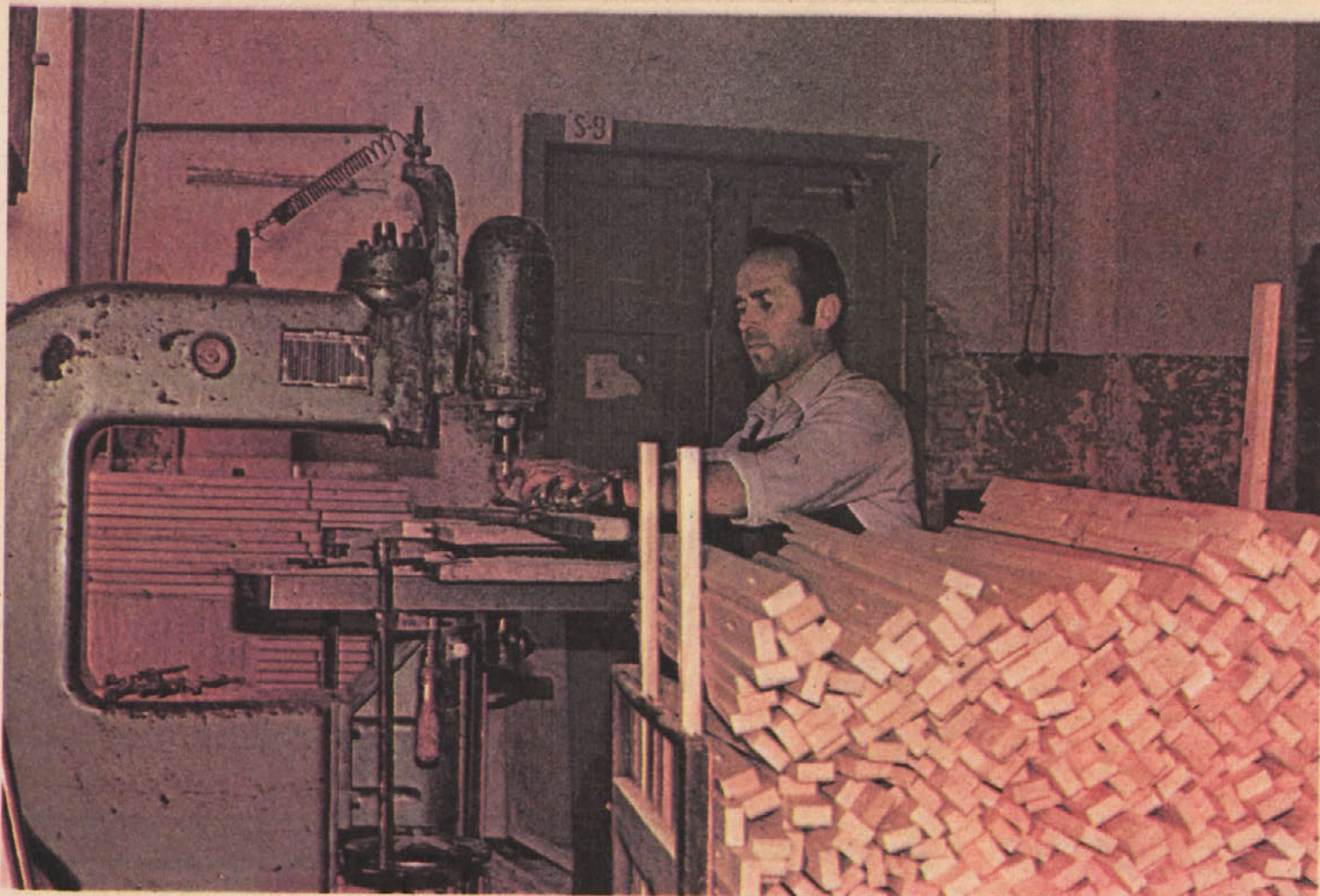
- osebne dohodke in skupno porabo,
- razširitev materialne podloge dela,
- ustvarjanje in obnavljanje rezerv.

V zvezi s tem zakon posebej določa, da morajo delavci dohodek, ki je rezultat posebnih ugodnosti na trgu, razporejati le v razširitev materialne podlage dela, če ni z zakonom določeno, da se uporabi za razvoj materialne podlage dela v eni izmed družbeno-političnih skupnosti (98. – 108. člen).

PRIDOBIVANJE DOHODKA TOZD

**Člen 53
CELOTNI PRIHODEK
TOZD**

Odkar smo sprejeli novo ustavo, še ni bilo pred nami tako pomembnega zakona kot je zdaj osnutek zakona o združenem delu. S tem zakonom bomo določeneje opredelili in uredili že v ustavi podano temeljno zasnovano in vsebino celotnega združenega dela. Zato namenjamo novemu zakonu celo posebno javno razpravo, kateri je prirejena tudi vsebina današnje številke tovarniškega glasila.

Delitev sredstev za osebne dohodke

NAČELA PRIDOBIVANJA OSEBNEGA DOHODKA

Osnutek zakona usmerja delitev sredstev za osebne dohodke tako, da se upoštevajo že navedena načela delitve po delu in solidarnosti v izravnavanju socialnih razlik. Za uresničitev tega so delavci dolžni določiti osnove in merila za to delitev, ki morajo biti družbeno usklajena.

Uzakonjuje se pravica do posebne nagrade delavcu, ki z inovacijo ali drugim vidikom ustvarjalnosti prispeva k povečanju dohodka.

Vsakemu delavcu se na podlagi dela jamči osebni dohodek najmanj v višini, ki mu zagotavlja materialno in socialno varnost. Zato so delavci dolžni iz čistega dohodka izločiti predvsem sredstva za pokrivanje najmanj svojih zajamčenih osebnih dohodkov. Če to ni mogoče, nadoknadijo razliko iz sredstev rezerv na ravni TOZD, DO ali DPS (109. – 117. čl.).

AKONTACIJA OSEBNEGA DOHODKA

Med letom dobivajo delavci akontacijo osebnih dohodkov

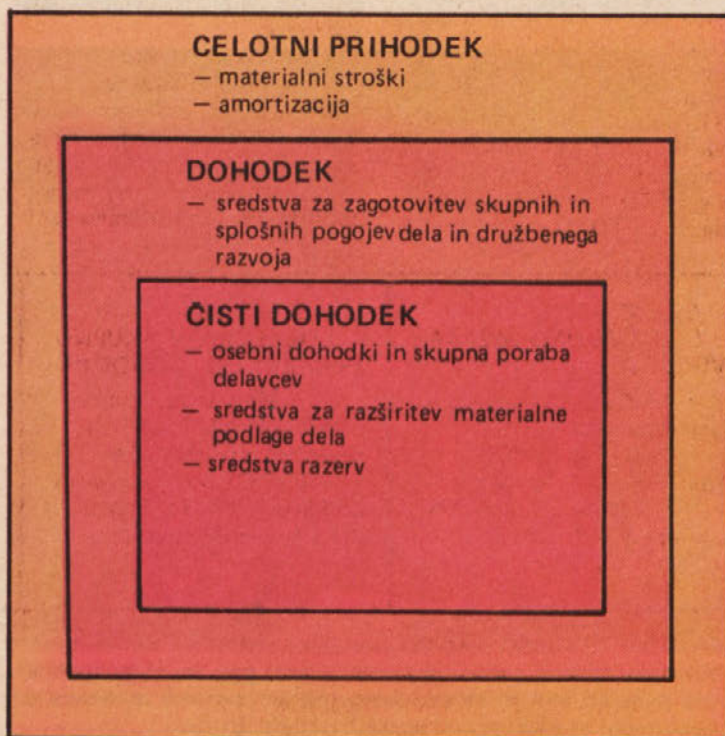
za obdobja, določena s samoupravnim sporazumom. Ta obdobja so lahko krajša od enega

meseca, ne morejo pa biti daljša.

Z vsakim izplačilom akonta-

cije osebnega dohodka se mora delavcu vročiti obračun le-tega po vseh osnovah in merilih, po katerih je bila izračunana (118. 119. člen).

RAZPOREJANJE IN DELITEV DOHODKA

KONČNI OBRAČUN OSEBNEGA DOHODKA

Ob ugotavljanju zaključnega računa TOZD bo po osnutku zakona moral biti vsakemu delavcu vročen v pisni obliki končni obračun njegovega osebnega dohodka, ki bo vseboval:

- znesek osebnega dohodka, prikazan po osnovah in merilih, po katerih je bila izvedena delitev sredstev za osebne dohodke;
- znesek sredstev, ki jih je iz svojih osebnih dohodkov zdru-

JAVNA
RAZPRAVA
O ZDRUŽENEM
DELU

JAVNA RAZPRAVA O ZAKONU O ZDRIŽENEM DELU

žil za zadovoljevanje skupnih potreb, namensko prikazan;

- znesek sredstev, ki so bila

iz njegovega osebnega dohodka izločena za splošno družbeno porabo;

– znesek dela sredstev skupne porabe, izločenih iz čistega dohodka TOZD, obračunan po delavcu;

– znesek čistega osebnega dohodka (120. člen).

Eden izmed namenov takega prikazovanja obračuna osebnega dohodka je, da delavec uvidi tudi svoj materialni interes za upravljanje s tistimi področji družbe, za katerega potom samoupravnega sporazumevanja izdaja svoj osebni dohodek.

Izkazovanje dohodka

PRIKAZOVANJE DOHODKA IN REZULTATOV DELA

Z določili tega poglavja se odpravljajo dosedanje razprave in dileme o kazalcih, po katerih bi bilo najprimerneje prikazovati takoimenovano poslovno uspešnost oziroma rezultate dela. Zakon te kazalce naravnost določa in obenem dopušča možnost, da delavci poleg predpisanih pri ugotavljanju rezultatov dela uporabljajo še druge pokazovalce.

Pri končni oceni rezultatov so delavci dolžni izhajati iz primerjave s preteklimi in planiranimi rezultati dela, kakor tudi z rezultati dela v sorodnih organizacijah in v družbeno-političnih skupnostih nasploh (122. – 126. člen).

KAZALCI IZKAZOVANJA REZULTATOV DELA

Kazalci, po katerih so delavci TOZD obvezni prikazovati rezultate svojega dela, so sledeči:

- dohodek po delavcu,
- dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi,
- čisti dohodek po delavcu,
- akumulacija v primerjavi z dohodkom,
- akumulacija v primerjavi s čistim dohodkom,
- akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi,
- osebni dohodek in sredstva za skupno porabo po delavcu,
- čist osebni dohodek po delavcu (123. člen).

PRIMERI UPORABE KAZALCEV

Gornji kazalci rezultatov dela naj se razen ob zakonsko določenih rokih ugotavljajo tudi v primerih, ko:

- se sprejemajo samoupravni sporazumi o osnovah planiranja in sami plani,
- se pripravljajo in sprejemajo sporazumi in dogovori o cenah, ustvarjanju, razporejanju in delitvi dohodka,

RAZPOREJANJE DOHODKA TOZD

člen 94 DOHODEK TOZD

- Obveznosti do TOZD družbenih dejavnosti (ki pridobivajo dohodek s svobodno menjavo dela).
- Obveznosti za zagotovitev socialne varnosti delavcev (ki se po zakonu pokrivajo iz dohodka).
- Obveznosti za zadovoljitev splošnih družbenih potreb (določene z zakonom).
- Obveznosti do delovnih skupnosti.
- Članarine (GZ in drugim splošnim združenjem OZD).
- Izdatki za splošni ljudski odpor in družbeno samozščito.
- Stroški amortizacije nad minimalno stopnjo.
- Denarne kazni, administrativne takse, sodni stroški.
- Zavarovalne premije.
- Obveznosti, opredeljene z zakonom in prevzete s samoupravnimi sporazumi ali pogodbami.

Člen 98 ČISTI DOHODEK

- se sprejemajo odločitve o izvajanju nalog in ciljev po planih,
- se sprejemajo odločitve o razporejanju in delitvi dohodka oziroma čistega dohodka,
- se obravnavajo druga vprašanja, pomembna za gospodarjenje in pridobivanje dohodka (127. člen).

KNJIGOVODSTVO IN EVIDENCA TOZD

Osnutek zakona določa, da se za vsako TOZD vodi posebno knjigovodstvo in ostala, za delo in odločanje pomembna evi-

denca in to praviloma v delovni skupnosti na ravni DO (129. člen).

POSLOVANJE Z IZGUBO

Po osnutku zakona se šteje, da TOZD posluje z izgubo taktat, če po zaključnem računu ne ustvari dovolj dohodka, da bi pokrila obračunane in izplačane akontacije osebnih dohodkov oz. zakonsko zajamčenih osebnih dohodkov. V tem primeru so delavci dolžni začeti s sanacijo (135. člen).

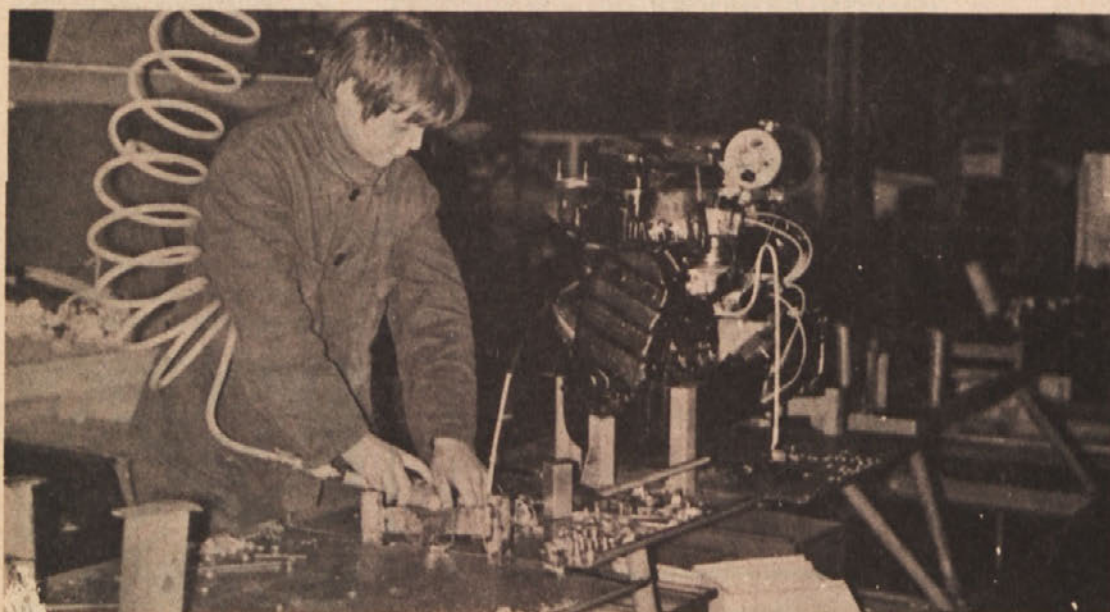
V 134. členu osnutek zakona opredeljuje tudi kdaj se šteje, da so v TOZD nastopile motnje pri poslovanju, dolžnosti delavcev in pristojnosti DPS v teh primerih.

PRAVICE, OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI ORGANOV DPS

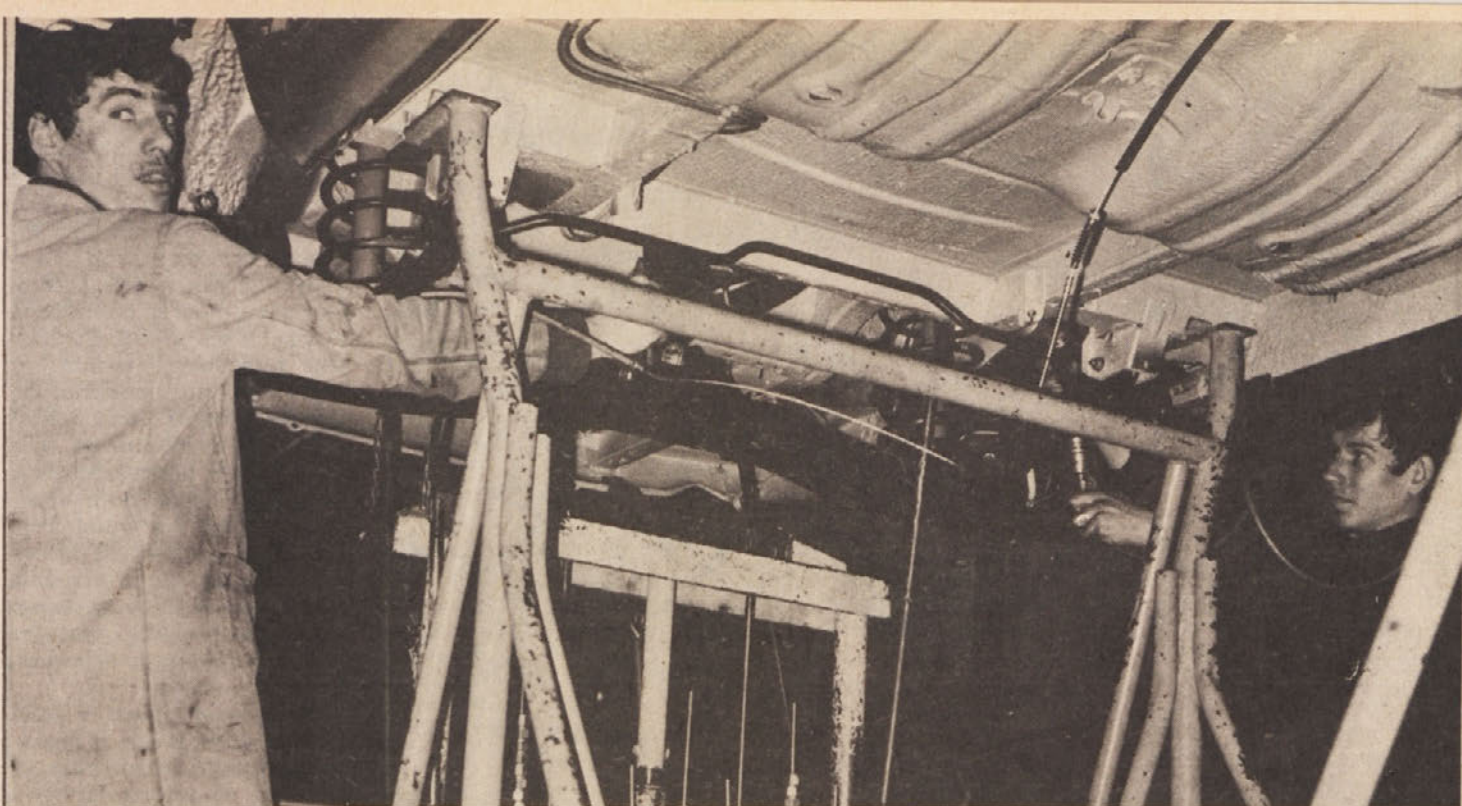
Osnutek navaja dolžnosti organov DPS, da ustvarjajo pogoje za samoupravne odnose v pridobivanju dohodka, za usklajevanje interesov pri planiranju in sporazumevanju ipd.

OZD, ki so z ukrepi teh organov prizadete, se mora zagotoviti ustrezna kompenzacija.

Določajo se pristojnosti teh organov v primerih sanacije ali likvidacije OZD, ki slabo posluje (137. – 141. člen).

Če je tu, ko se mladi ljudje znova odločajo, kam bo zavila njihova življenjska pot, kaj bi radi postali. Tudi v IMV jih pričakujemo tako kot sleherno leto in se zavedamo, da jim moramo predvsem mi pomagati, da bodo postali svobodni, neposredni in enakopravni upravljalci naše družbe.

Proizvodnja vozil R — 4 povečujemo, prav zato pa moramo še naprej krepiti in širiti izobraževanje kadrov in mladih delavcev. Samo zaveden in izobražen delavec se bo lahko razvil v pravega samoupravljalca, kateremu bodo dolžnosti in pravice enako ljube!

Oblike združevanja dela in sredstev

To pomembno poglavje osnutka zakona vsebuje določbe o vseh oblikah združevanja dela in sredstev in o načinu njihovega organiziranja, začevši od temeljne organizacije združenega dela, delovne organizacije do sestavljene organizacije in vseh drugih oblik združevanja.

Pred vsem s^r v teh določbah podrobneje kot v ustavi določena in razčlenjena merila za oblikovanje temeljne organizacije združenega dela, ki je osnovna oblika združenega dela, v kateri delavci, ki opravljajo gospodarsko ali drugo družbeno dejavnost ter delajo s sredstvi, ki so družbena lastnina, uveljavljajo svoje družbeno ekonomske in druge družbene samoupravne pravice. S tem bodo vsekakor odpravljene mnoge dileme, ki so v tem pogledu doslej ostajale v praksi in spričo katerih se je, ker ni bilo jasnih meril, bodisi oporekalo pravice delavcev, da se organizirajo v temeljno organizacijo ali pa so se dogajale zlorabe ali nezakoniti postopki v procesu oblikovanja in ustanavljanja temeljnih organizacij.

Širše in popolnejše so razčlenjene tudi določbe o delovni organizaciji kot obliki združevanja temeljnih organizacij združenega dela. Določeno je, da je delovna organizacija poleg temeljne organizacije edina oblika obveznega združevanja. Temeljna organizacija združe-

na dela je namreč lahko le del delovne organizacije in ne more obstajati samostojno zunaj sestave delovne organizacije.

Vse druge oblike združevanja dela in sredstev, o katerih je govor v tem poglavju (združevanje v sestavljeno organizacijo združenega dela, združevanje v banke in zavarovalne skupnosti, v samoupravne interesne skupnosti ter v druge sestavljene organizacije in skupnosti) so stvar dogovora in medsebojne povezanosti delavcev v procesu ustvarjanja dohodka.

ORGANIZIRANJE TEMELJNE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA

Določbe o organiziranju temeljnih organizacij se nanašajo tako na novo ustanovljeno delovno organizacijo kot na obstoječo organizacijo, ki v svoji sestavi nima temeljne organizacije, pa jih začne ustanavljati.

Z osnutkom zakona je določeno, da imajo delavci pravico in dolžnost organizirati delovne organizacije kot temeljno organizacijo. To lahko store, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- 1) če je tak del delovna celota;
- 2) če se da rezultat skupnega dela delavcev v delovni celoti, ki jo organizirajo kot temeljno organizacijo, samostojno izrazi-

ti kot vrednost v delovni organizaciji ali na trgu;

3) če lahko delavci kot temeljna samoupravna skupnost delavcev v tej delovni celoti uresničujejo svoje družbeno ekonomske in druge samoupravne pravice.

Da v praksi ne bi bilo nejasnosti glede pomena in vsebine posameznih pogojev za organiziranje temeljne organizacije, ki v ustavi SFRJ niso podrobneje razčlenjeni, je z osnutkom zakona natančno določeno, kaj je mišljeno z vsakim izmed teh pogojev.

Prvi pogoj je opredeljen tako: delovna celota je del proizvodnje oziroma drugega družbenega dela v delovni organizaciji, v katerem so delavci neposredno povezani z enotnim delovnim procesom in s tem pri delu med seboj odvisni, in v katerem dosejajo, ko delajo s sredstvi skupnega dela, skupen rezultat dela. Gre torej za obrate ali tovarniške oddelke, fazne dele proizvodnje, nadalje dele drugih delovnih organizacij itn.

Drugi pogoj pomeni, da mora biti del delovne organizacije, ki se organizira kot temeljna organizacija, sposoben ustvarjati celoten prihodek ter pridobivati dohodek na trgu ali v delovni organizaciji.

Tretji pogoj se nanaša na to, da mora biti podana možnost, da delavci v temeljni organizaciji samostojno gospodarijo z

dohodkom, ki ga dosežejo v različnih oblikah združenega dela in sredstev ter da se prek svojih delegatov in delegacij udeležujejo uresničevanja funkcij samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih in družbeno-političnih skupnosti.

Za preprečitev stihijskega, nezakonitega in neutemeljenega organiziranja temeljnih organizacij in da bi zatrli precej pogostne težnje za organiziranje TOZD z namenom osamosvojitve za vsako ceno oziroma za organiziranjem neupravičeno velikih temeljnih organizacij (kar je v praksi precej pogosto), je v osnutku zakona nekaj pravil, s katerimi je določeno, v katerih primerih temeljne organizacije ni mogoče organizirati. Z osnutkom zakona je namreč izrecno prepovedano organizirati temeljno organizacijo iz dveh ali več delov temeljne organizacije, od katerih vsak zase izpol-

**JAVNA
RAZPRAVA
O ZAKONU
O ZDRUŽENEM
DELU**

JAVNA RAZPRAVA O ZDRUŽENEM DELU

njuje pogoje, da postane posebna temeljna organizacija.

V delovni organizaciji tudi ne more biti ustanovljena ena sama TOZD — ni je mogoče organizirati v delovni organizaciji, ki nima pogojev, da bi se iz njenih posameznih delov organizirali najmanj dve temeljni organizaciji. Omenjena določba o organiziranju najmanj dveh temeljnih organizacij je vnešena zategadelj, ker je bilo v teku dela na osnutku zakona ter v nekaterih razpravah izraženo tudi mnenje, da je mogoče v sklopu delovne organizacije organizirati kot TOZD samo en njen del, ki za to izpolnjuje pogoje, med tem ko bi drugi deli, ki nimajo pogojev za takšno organiziranje, ostali v okviru delovne organizacije in skupaj z delom, ki je organiziran kot TOZD, tvorili delovno organizacijo.

Z osnutkom zakona je določeno, da imajo delavci pravico in dolžnost, da zaradi spremenjene materialne osnove dela, spremenjenih tehnično-tehnoloških in naravnih pogojev dela, proizvodne usmeritve itn. ustrezno spremenijo temeljne organizacije oziroma delovno organizacijo.

IZLOČITEV TOZD IZ DELOVNE ORGANIZACIJE

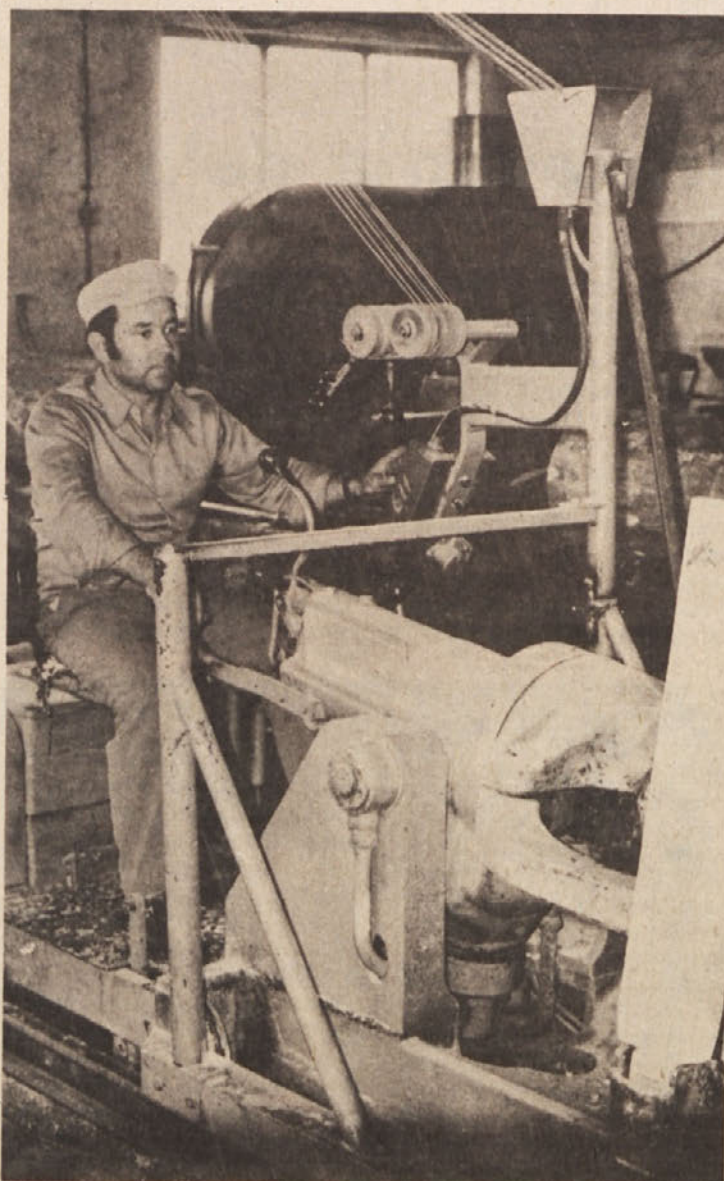
V osnutku je rečeno, da imajo delavci pravico temeljno organizacijo, v kateri delajo, izločiti iz delovne organizacije. Ta pravica seveda ni brezpogojna.

Določeno je namreč, da delavci ne morejo izločiti temeljne organizacije, če bi to bistveno otežilo oziroma onemogočilo delo drugi temeljni organizaciji v sestavi delovne organizacije. To pomeni, da TOZD ni mogoče izključiti, če se s tem prekinja ali krni medsebojno povezan delovni proces oziroma proces proizvodnje in poslovanja in če je s tem bistveno zmanjšana učinkovitost izkoriščanja družbenih sredstev ter možnost za pridobivanje do-

hodkov v drugih temeljnih organizacijah.

V osnutku zakona je določeno, da sklep o izločitvi sprejmejo delavci z referendumom. Ves nadaljnji postopek teče kot pri ustanavljanju (soglasje drugih TOZD itn.).

Po osnutku zakona temeljna organizacija preneha iz dveh osnovnih razlogov: formalno-pravnega ter materialnega (seveda na tem mestu niso mišljene spremembe, ki utegnejo nastati pri običajnem ustanavljanju temeljnih organizacij). Iz formalno-pravnih razlogov preneha obstajati temeljna organizacija takrat, če se iz nje organizirajo nove temeljne organizacije, če ne more obnavljati družbenih sredstev, s katerimi posluje, in zagotavljati delavcem njihovih zamčenih pravic ter če ne more izpolnjevati obveznosti iz svojega dohodka.

Utrinek z žage IMV v Črnomlju, kjer žive delavci temeljne organizacije združenega dela tovarne opreme. Tudi oni si prizadevajo razširjati in izboljševati materialno osnovo združenega dela kot enega izmed pogojev za uresničevanje vseh pravic, ki jih tako široko in vsestransko vsebuje novi zakon o združenem delu (Foto: S. Mikulan)

SKUPNOSTI ZDRUŽENEGA DELA ZA MEDSEBOJNO PLANSKO IN POSLOVNO SODELOVANJE

Pri nadaljnjem organiziranju združenega dela se je izkazalo, da je treba predvideti tudi možnost medsebojnega vzpostavljanja odnosov in povezovanja organizacij združenega dela, ki pripadajo ustreznim reprodukcijskim celotam in ki bi, skupaj s povezovanjem bank in drugih oblik združevanja dela in sredstev, pomenila takšne integracijske celote, ki so nujno potrebne za usklajevanje interesov nasploh, za opravljanje določenih nalog v družbeni delitvi dela. Zato je v osnutku zakona predvidena možnost povezovanja delovnih in sestavljenih organizacij, poslovnih skupnosti, bank in drugih oblik združevanja dela in sredstev v skupnosti združenega dela za plansko in poslovno sodelo-

vanje kot najširšo obliko integracije skupnih interesov v sistem združenega dela.

V skupnosti združenega dela za plansko in poslovno sodelovanje se omenjene organizacije in skupnosti povezujejo, kadar so pri uresničevanju svojih dejavnosti in razvoja proizvodno, delovno, poslovno in kako drugače v reprodukciji povezane in odvisne; kadar so v okviru družbene reprodukcije povezane z blagovnimi, storitvenimi in denarnimi tokovi ter tokovi znanstveno-raziskovalnega dela; kadar lahko posamezne svoje interese pri opravljanju dejavnosti in v razvoju uresničujejo na podlagi usklajevanja razvojnih, delovnih in proizvodnih programov; kadar povezujejo sredstva za investicijske naložbe v razvoj določenih dejavnosti skupnega pomena.

Medsebojne odnose v skupnosti združenega dela za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje urejajo organizacije s samoupravnim sporazumom, ki določa cilje in naloge, ki jih bodo uresničevale v okviru skupnosti.

ZASTOPANJE IN PREDSTAVLJANJE ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

Z osnutkom je določeno, da organizacijo združenega dela zastopa in predstavlja njen individualni poslovodni organ oziroma predsednik kolegijskega poslovodnega organa, če njen statut ali drug samoupravni akt ne določa drugače.

S statutom ali z drugim samoupravnim aktom lahko organizacija združenega dela določi, da jo zastopa oziroma predstavlja poleg poslovodnega organa eden ali več delavcev na določenih vodilnih ali drugih delovnih mestih v organizaciji združenega dela.

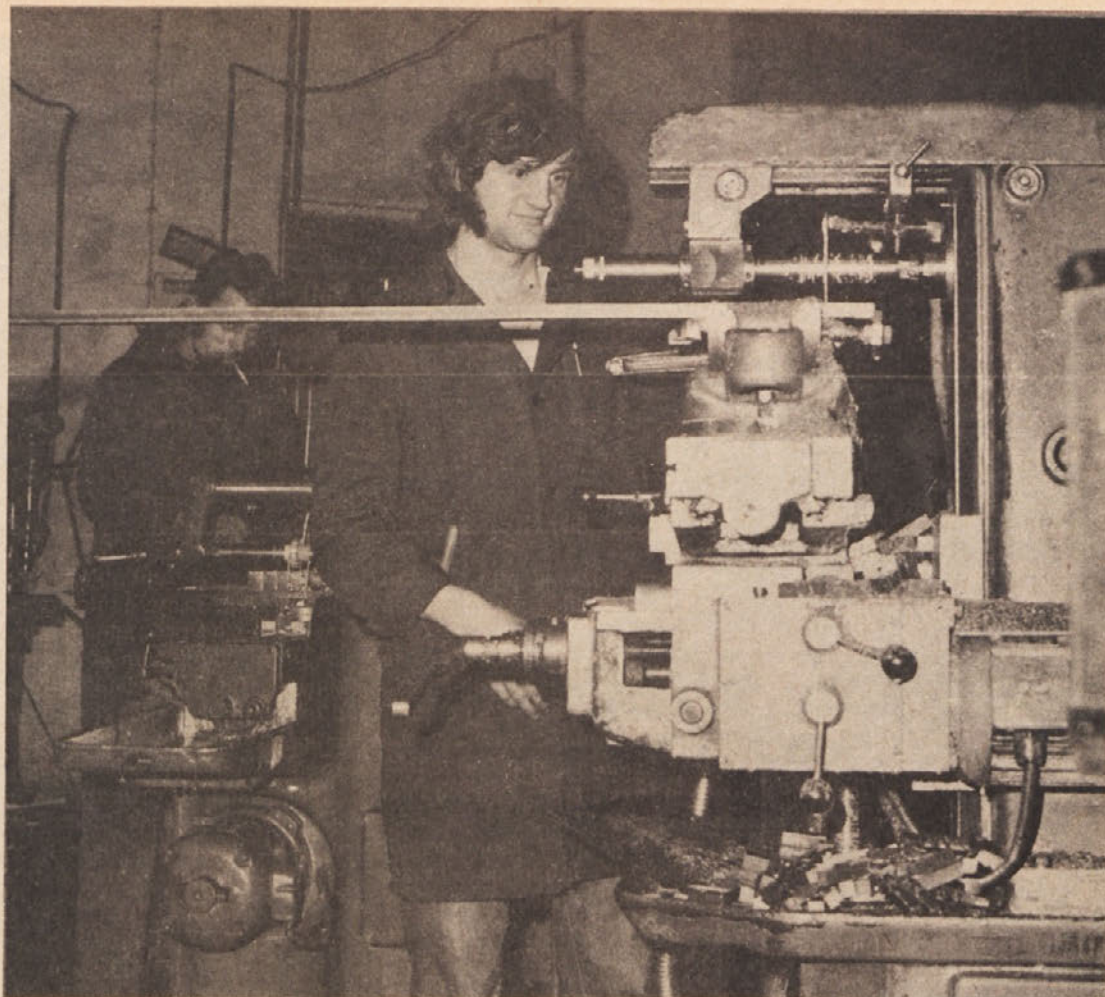
Takšna ureditev odgovornosti ima dve temeljni značilnosti: prvič, da organizacijo združenega dela vselej predstavlja in zastopa njen poslovodni organ, in sicer po zakonu, in drugič, da pooblastila za zastopanje in predstavljanje lahko dobijo tudi drugi delavci, da pa je treba takšna pooblastila vselej registrirati pri pristojnem sodišču.

POSLOVNA TAJNOST

Po osnutku zakona štejejo za poslovno tajnost listine in podatki, ki jih organizacija združenega dela določi s samoupravnim sporazumom, statutom ali samoupravnim splošnim aktom, kot so: listine in podatki, ki

predstavljajo tajno proizvodnjo, izsledki raziskovalnega in konstruktorskega dela ter druge listine in podatki, katerih sporočanje nepooblaščenim osebam bi glede na njihovo naravo in pomen nasprotovalo interesom organizacije združenega dela.

Določena je tudi dolžnost varovanja tajnosti v primerih, ko gre za listine in podatke, ki jih pristojen organ razglasi za poslovno tajnost ali ki jih kot zapuščeno sporoči organizaciji združenega dela, nadalje v zvezi z deli, ki jih organizacija združenega dela opravlja za JLA, če so označeni kot vojaška tajnost in v zvezi z zadevami splošne ljudske obrambe itn.

Kaj hočemo? Med drugim tudi družbeno in ekonomsko smotrno upravljati in gospodariti z živim in minulim delom — o čemer bo, poleg vsega ostalega, tekla beseda na zborih volivcev ob razpravljanju vsebine novega zakona o združenem delu (Foto: S. Dokl)

Pravico dela z družbenimi sredstvi pridobimo s sklenitvijo delovnega razmerja

MEDSEBOJNI ODNOSI DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU

V tem poglavju osnutka zakona so podrobno razčlenjene določbe ustave SFRJ, po katerih je delavec skupaj z drugimi delavci v združenem delu s sredstvi, ki so družbena lastnina, edini nosilec pravice dela s temi sredstvi in upravljanja teh sredstev ter je edini poklican, da skupaj z drugimi delavci ureja medsebojna razmerja, ki nastajajo v združenem delu.

S tem v zvezi so postavljene določbe, kdaj in kako se sklene delovno razmerje in pod katerimi pogoji lahko preneha, katere akte se izdaja za urejanje medsebojnih razmerij v združenem delu in kakšna je odgovornost za izpolnjevanje delovnih obveznosti.

DELOVNO RAZMERJE

V uvodnem delu tega poglavja je najprej opredeljeno, da „je z delovnim razmerjem mišljeno razmerje med delavci v

združenem delu, ki v temeljni organizaciji uveljavljajo pravico dela in delajo z družbenimi sredstvi, in razmerje med delavci, ki v delovnih skupnostih delajo v združenem delu, kot tudi skupne pravice, obveznosti in odgovornosti, ki izvirajo iz tega razmerja in iz skupnega dela z družbenimi sredstvi“.

Za tako opredeljen pojem delovnega razmerja je značilnih nekaj prvin, ki mu dajejo povsem novo vsebino v primerjavi z dosedanjimi rešitvami. Prvič, delovno razmerje nastane med delavci samimi, ki so, uresničujoč pravico dela z družbenimi sredstvi, združili svoje delo. Drugič, tako združeni delavci delajo s sredstvi v družbeni lastnini v temeljni organizaciji ali v delovni skupnosti. Tretjič, pri tem skupnem delu z družbenimi sredstvi delavci uveljavljajo svoje pravice, obveznosti in odgovornosti pri delu, ki jih imajo na podlagi pravice dela z družbenimi sredstvi.

Pojem „delovno razmerje“ velja za najbolj ustrezno pravno

obliko in pravni izraz razmerij, ki nastanejo med delavci v združenem delu, ker označuje razmerja med delavci, ki nastanejo pri skupnem — združenem delu s sredstvi v družbeni lastnini v temeljni organizaciji. Pojem „delovno razmerje“ pa ne pomeni le pravno razmerje, marveč tudi družbenoekonomski odnos. Obenem pa je to tudi družbeni proces, ker je delo delavcev v proizvodnji in drugih skupno delo, družbeni proces, tako da je uvedba tega pojma s tega pravno teoretičnega vidika upravičena.

Nadalje je v osnutku zakona pojmovno in vsebinsko izenačeno delovno razmerje delavcev v pogodbenih organizacijah, združenih in drugih oblikah združevanja dela in sredstev z delovnim razmerjem delavcev v TOZD in v delovnih skupnostih. In sicer zagotavlja, ker se tudi v teh oblikah združenega dela v skladu z ustavo SFRJ pojavlja družbena lastnina, s katero se dela.

Delovno razmerje delavcev v delovnih skupnostih organov družbeno-političnih skupnosti

**JAVNA
RAZPRAVA
O ZAKONU
O ZDRUŽENEM
DELU**

**PRISPEVEK
O OSNUTKU ZAKONA
O ZDRUŽENEM DELU
NADALJUJEMO
NA 14. STRANI**

Na spomladanskem zagrebškem velesejmu

Od 22. do 28. aprila 1976 je bil v Zagrebu že 25. spomladanski zagrebški velesejem. IMV je tudi tokrat kot na vseh podobnih dosedanjih sejemskih prireditvah – jesenskih in spomladanskih, sodelovala s svojimi eksponati. Na sejmu blizu vzhodnega vhoda smo na našem stalnem razstavnem prostoru predstavili program ADRIA PRIKOLIC, dostavnih vozil in njihovih izvedenk, osebnih avtomobilov ter servisne opreme.

Pri osebnih vozilih so obiskovalci lahko prvič videli novi model vozil RENAULT 12. Iz programa KAMP PRIKOLIC smo predstavili nove modele IMV CARAVAN TURIST. Čeprav vreme obiskovalcem ni bilo

naklonjeno, je bil obisk poslovnih ljudi iz domovine in tujine vsekakor pomemben. To je bil še dokaz več, da v Evropi naše prikolicе zelo cenijo. Precej uglednih poslovnih ljudi je spraševalo za možnosti prodaje naših prikolic v posameznih državah, kar je očitno samo še dokaz več, da IMV po svetu ni neznan! Prodrli smo na zahtevni evropski trg in se na njem izkazali z uspešnimi dizajni in kakovostjo. Tudi domači kupci iz leta v leto kupujejo čedalje več ADRIA prikolic. Največ je k temu prispevalo zaupanje, da je takšno letovanje pravzaprav izredno koristna in prijetna oblika oddiha ter vsestranske sprostitve.

Lep primer take vrste je bila

karavana prikoličarjev prvega hrvaškega kamp kluba, ki so med sejmom obiskali Otočec. To je bil tridnevni izlet članov kluba, ki so ga združili z mnogimi koristnimi tekmovanji. Zelo uspešno manifestacijo so spremljali tisk, radio in televizija. Treba je povedati, da so člani kamp kluba AA „SVEUČILIŠTE“ Zagreb odšli iz Novega mesta zelo zadovoljni, da so bili navdušeni nad sprejemom, ogledom tovarne in z življenjem v kampu, v katerem je kljub slabemu in hladnemu vremenu bilo razpoloženje izredno pristno in toplo. Akcija je močno dvignila zanimanje za kampiranje v prikolicah, posebno pa tudi za naš razstavni prostor na zagrebškem velesejmu.

NAŠA UDELEŽBA NA MEDNARODNI RAZSTAVI

Tehnika v službi zdravstva

V okviru mednarodnega sejma tehnike v Beogradu smo prejšnji mesec razstavili tudi naše sanitetne avtomobile. Izdelki sposobnih rok naših delavcev gredo po vsej domovini.

V sklopu XX. mednarodnega sejma tehnike v Beogradu je bila letos od 10. do 15. maja organizirana tudi mednarodna razstava z naslovom „TEHNIKA V SLUŽBI ZDRAVSTVA“. Poleg številnih razstavljalcev iz inozemstva in Jugoslavije smo tudi mi na njej razstavili program sanitetnih vozil IMV (IMV 1600 R Sanitet za potrebe JLA, IMV 1600 R Sanitet, IMV 1600 R Sanitet HMP in IMV – Renault 4 – za hišne obiske).

Šlo je za specializirano razstavo (razstavo medicinske opreme, aparatov in raznih tehničnih pripomočkov), ki po naši oceni ni uspela. Neuspeh se kaže že v slabi udeležbi, ki je bila precej pod pričakovanji. Pogošali smo več zainteresiranosti soorganizatorja razstave, ki bi moral angažirati in pripeljati na ogled širši krog zdravstvenih delavcev. Razstavni prostor ni bil najbolje izbran niti glede lokacije niti glede notranje ureditve, čeprav se je vodstvo Beograjskega sejma zelo zavzelo in naredilo praktično skoraj nemogoče stvari, saj so n.p.r. v rekordno kratkem času zgradili novo razstavno dvorano.

Kljub skromni udeležbi celotne sejemске prireditve smo na našem razstavnem prostoru zabeležili obisk poslovnih strank, predstavnikov nekaterih zdravstvenih domov, ki so se zanimali za nakup sanitetnih vozil iz našega proizvodnega programa.

MAJA 1976: NOVOSADSKI MEDNARODNI KMETIJSKI SEJEM

Tovariš Tito se je zanimal za prikolicе

Novosadski DNEVNIK je 17. maja objavil vest, da je v nedeljo, 16. maja, obiskalo novosadski kmetijski sejem več kot 200.000 obiskovalcev. Tega dne je imel Novi Sad dvakrat več ljudi in vozil kot jih ima sicer.

Tako po velikosti kot po številu razstavljalcev ter obiskovalcev sodi kmetijski sejem v Novem Sadu med največje v Evropi, po številu obiskovalcev v enem dnevu pa je precej verjet-

no potolkel vse rekorde jugoslovanskih sejemskih prireditev.

Na sejmu je razstavljalo izdelke 1560 razstavljalcev iz domovine in tujine (iz 54 držav). Verjetno je to edini sejem, na katerem so prodani tudi zadnji metri razstavnega prostora, ne da bi kdorkoli godrnjal, na katerem koncu sejma se nahaja njegovo razstavišče. Obiskovalci so tudi tokrat obšli vse razstavne prostore.

Sejem je odprl Kiro Gligorov, na otvoritvi pa so bili poleg povabljenih predstavnikov tudi predsednik izvršnega sveta SAP Vojvodine Nikola Knezić, sekretar IK CK ZKS Franc Šetinc in ostali družbeno-politični delavci iz domovine in tujine. Razstavni prostor IMV so obiskali tudi podpredsednik republike Tanzanije v spremstvu Djemala Bjeđića, ki je bil pokrovitelj sejma držav v razvoju, član sveta federacije Sabo Ida, Stevan Doronjski, član predsedstva ZKJ in drugi.

Vsekakor najdražji gostje na sejmu pa so bili tovariš Tito s

soprogo Jovanko in tovariš Stane Dolanc s spremstvom, ki so si ogledali tudi proizvode IMV. Tovariš Tito se je zanimal za prikolicе Adria in med ogledom menil, da so prikolicе ena izmed rešitev za prizadete občane na ozemlju, ki ga je prizadejal katastrofalni potres prve majske dni letos.

Delovni dnevi na sejmu so predvsem poslovni dnevi z nekoliko slabšim obiskom. Kljub temu pa si je v desetih dneh, kolikor je bil sejem odprt, prireditev ogledalo blizu 900.000 obiskovalcev.

Zdi se, da smo na sejmu dosegli zelo dober obisk in velik interes za naš program, podobno kot naša konkurenca: Zastava, Cimosa, Treska, Brako, pa tudi romunska Daci, ki je razstavljala dostavna vozila tipa kombibus in kamionet. – Z obiskom in s poslovnimi uspehi na letošnjem novosadskem mednarodnem kmetijskem sejmu smo lahko izredno zadovoljni.

Prizorček z razstavišča IMV na letošnjem novosadskem sejmu, kjer si je naše izdelke ogledala množica obiskovalcev

cije v skladu s samoupravnim sporazumom, družbenim dogovorom ali zakonom.“

V zvezi s sklenitvijo delovnega razmerja je dano nekaj novih rešitev.

Pomembna novost je samoupravni splošni akt, s katerim se ureja medsebojna razmerja. V osnutku zakona je namreč določeno, da nihče ne more začeti delati v temeljni organizaciji, preden je na način in pod pogoji, določenimi z omenjenim aktom, sklenil delovno razmerje. Doslej so bili po veljavnem zakonu ti odnosi urejeni s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih v združenem delu, ki je temeljni konstitutivni akt TOZD.

Novost v osnutku zakona je tudi odločba, po kateri mora delavec pri sklenitvi delovnega razmerja dati pismeno izjavo, da je seznanjen s samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev v temeljni organizaciji, s samoupravnim splošnim aktom, s katerim se ureja njegove pravice, obveznosti in odgovornosti, in s statutom ter da jih sprejema.

Naj omenimo še določbo, po kateri je lahko delavec v skladu s samoupravnim splošnim aktom, s katerim se ureja medsebojna razmerja, in z zakonom razporejen v temeljni organizaciji, v kateri dela, na vsako delovno mesto oziroma na vsako delovno nalogo, ki ustreza njegovi strokovni izobrazbi oziroma delovni zmožnosti.

zje pregreši zoper svoje delovne obveznosti, če pride na delo vinjen, če povzroči nered ali pretep ali če neopravičeno izostane z dela.

Za takšna in podobna ravnanja so predvideni naslednji disciplinski ukrepi: opomin, javni opomin, razporeditev na drugo delovno mesto, denarna kazen in prenehanje delovnega razmerja.

DENARNA KAZEN

Denarna kazen ni novost pri nas, saj je že doslej veljala npr. za kršitve delovnih in drugih obveznosti v rudarstvu in nekaterih drugih panogah. Ta ukrep pa se po osnutku zakona razširja na določene težje kršitve delovnih obveznosti v vseh dejavnostih. Smoter uvedbe denarne kazni je učinkoviteje vplivati na delavce, da se izogibajo kršitev delovnih in drugih obveznosti,

Tovariš Laterner, vodja TOZD IMV v Črnomlju, daje navodila delavki. Medsebojno zaupanje in tovariška pomoč naj bosta temeljno vodilo na poti do dobrih poslovnih uspehov! (Foto: S. Mikulan)

JAVNA RAZPRAVA O ZAKONU O ZDRUŽENEM DELU

bo urejeno s posebnim zakonom ali samoupravnim sporazumom oziroma pogodbo.

V osnutku zakona pa ni opredeljeno delovno razmerje, ki nastane med delovnimi ljudmi, ki delajo s sredstvi, ki so lastnina občanov (zasebnikov) in delavci, katerih dopolnilno delo uporabljajo. Predvideno je, da bo to vprašanje urejeno z republiški oziroma pokrajinskimi zakoni.

SKLENITEV DELOVNEGA RAZMERJA

V osnutku zakona je določeno: „Delovno razmerje lahko sklene, kdor izpolnjuje pogoje, ki jih delavci v temeljni organizaciji določijo glede na potrebe delovnega procesa, delovne pogoje, dela in naloge te organiza-

Odgovornost za izpolnjevanje delovnih obveznosti

V osnutku je rečeno, da so delavci medsebojno in osebno odgovorni za vestno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti v združenem delu in da delavec odgovarja za nespoštovanje sklepov organizacije, v kateri dela, za kršitev delovnih obveznosti in za druge kršitve delovne discipline (če jo krši po svoji krivdi) ter da je za to odgovoren v temeljni organizaciji disciplinsko in materialno.

Kršitve obveznosti so lahko lažje ali težje. V osnutku je med težje kršitve delovnih in drugih obveznosti med drugim uvrščena neizpolnitev ali nevestno, nepravočasno ali malomarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti, nezakonito razpolaganje z družbenim premoženjem, dajanje napačnih podatkov, zloraba položaja, sprejem delavca na delo v nasprotju z zakonskimi določbami in podobno. Prav tako se delavec te-

in sicer pri tistih delih, kjer se z malomarnim in neodgovornim ravnanjem ogroža življenje ali varnost ljudi ali se poškoduje materialne dobrine večje vrednosti, kar se dogaja v železniškem prometu, bolnišnicah itd.

Denarno se bo kaznovalo tudi kršitve samoupravnih pravic delovnih ljudi, določene oblike zlorabe položaja ali prekoračitev danega pooblastila, povzročanje pretepa ali nereda v temeljni organizaciji, kršitev poslovne, vojaške ali druge tajnosti.

Za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti in za izrekanje kazni se v temeljni organizaciji ustanovi disciplinsko komisijo. Pri tem lahko več temeljnih organizacij v isti delovni organizaciji ustanovi skupno disciplinsko komisijo.

Poglavitna novost v osnutku zakona se nanaša na obveznost,

da morajo biti določeno število članov disciplinske komisije, vendar ne več kot četrtnina celotnega števila članov, osebe zunaj temeljne organizacije, ki jih volijo delavci na predlog zbora združenega dela skupščine. S to določbo naj bi se odpravilo neobjektivnost, familiarnost, premajhno upoštevanje pomena kršitev delovnih obveznosti in drugih kršitev delovne discipline, kar je v sedaj veljavnem sistemu odgovornosti zelo kazno.

In končno je v osnutku zakona predvidena možnost, da se določi pavšalni znesek odškodnine za škodo, ki so jo povzročili delavci in ki utegne vplivati na delovni proces in izpolnjevanje obveznosti drugih delavcev v TOZD. Za tak primer je predvideno, da se s samoupravnim splošnim aktom o medsebojnih odnosih podrobno določi tudi odškodninski postopek in organ, ki začne ta postopek.

Odločanje delavcev

Urejanje uresničevanja samoupravljanja delavcev izhaja iz že v ustavi zastavljenega načela, da:

– je odločanje delavca o njegovem delu, pogojih in rezultatih dela neodtujljiva pravica vsakega delavca,

– da delavec uresničuje to pravico enakopravno z drugimi delavci v združenem delu

– ter v odnosih medsebojne odvisnosti in vzajemne odgovornosti.

Delavec uresničuje to temeljno pravico v TOZD, pa tudi v drugih oblikah združevanja dela in sredstev in v celotni družbeni reprodukciji.

OBLIKE ODLOČANJA

Osnutek zakona kot oblike odločanja delavcev navaja:

– odločanje na zborih delavcev,

– referendum,

– druge oblike osebnega izjavljanja,

– prek delegatov v delavskem svetu,

– prek delegacij in delegatov v skupščinah SIS in DPS;

kot posebno obliko uresničevanja samoupravnih pravic navaja:

– nadzorstvo nad izpolnjevanjem sklepov in nad delom organov in služb (439. čl.).

ODLOČANJE Z OSEBNIM IZJAVLJANJEM

Z osebnim izjavljanjem odločajo delavci v DO:

– z referendumom,

– na zborih delavcev,

– podpisovanjem oz. dajanjem posebnih pismenih izjav – in z drugimi oblikami posebnega izjavljanja (440. čl.).

Kot najpomembnejšo obliko odločanja z osebnim izjavljanjem postavlja osnutek zakona referendum in tudi navaja, o katerih zadevah se mora odločati z referendumom (441. čl.).

Predhodno razpravo pri oblikah odločanja z osebnim izjavljanjem organizira sindikat.

Samoupravne sporazume in druge splošne akte se sprejema z večino glasov vseh delavcev TOZD (oz. z večino vseh delavcev vsake TOZD v DO).

Posebej lahko odločajo na zborih delavcev tudi delavci posameznih delovnih enot v TOZD, vendar le v določenih zadevah (440. – 447. čl.).

ODLOČANJE PREK DELEGATOV IN DELEGACIJ

Tudi odločanje preko delegatov in delegacij se šteje za nepo-

sredno obliko odločanja delavcev. Delavci odločajo preko svojih delegatov tako, da jim dajejo smernice in navodila za delo. Kot pravice in dolžnosti delegata osnutek navaja:

– posredovanje stališč delavcev, ki so ga izvolili, DS,

– usklajevati stališča z ostalimi delegati,

– obveščati delavce o delu DS in svojem delu,

– zahtevati stališča delavcev, kadar mu le-ti ne dajo smernic.

Delegat v DS DO ima v z zakonom določenih primerih odločanja pravico odločati po imperativnem mandatu.

Tudi delovna skupnost ima delegata v DS DO.

Prek delegatov oz. delegacij odločajo delavci v skupščinah SIS in DPO (448. – 463. čl.).

ORGANI TOZD

Delavci v TOZD oblikujejo delavski svet, razen v primeru, ko jih je manj kot 30, kjer opravljajo funkcijo DS vsi.

DS TOZD sestavljajo delegati iz vseh delov delovnega procesa, sestava DS pa mora ustrezati socialni sestavi TOZD in mora ustrezati številu delavcev v posameznih delih delovnega procesa.

Pravico voliti in biti voljen v DS ima vsak delavec TOZD;

vsakdo je lahko največ dvakrat zaporedoma izvoljen v DS in mandat delegata je največ dve leti. Vodilni delavec ne more biti delegat. DS TOZD sklepa javno z večino glasov vseh delegatov (464. – 471. čl.).

TOZD ima lahko enega ali več izvršilnih organov DS, katerim se poveri določene izvršilne funkcije. Glede mandata in pasivne volilne pravice članov teh organov velja podobno kot za DS. Osnutek navaja, kaj se šteje za izvršilne zadeve (472. – 476. čl.).

TOZD ima lahko individualni ali kolegijski poslovodni organ. Imenuje ga DS, po razpisu in na predlog razpisne komisije. Določa se sestav razpisne komisije ter postopek razpisa in imenovanja. V 485. čl. se določa, kdo ne more biti imenovan za poslovodnega organa. Mandat poslovodnega organa je največ štiri leta in je po preteku ponovno lahko imenovan.

Poslovodni organ je pri delu samostojen, odgovoren je delavcem in DS. Zakon povsem opredeljuje njegove pristojnosti v organiziranju in vodenju delovnega procesa v TOZD.

Določajo se postopki v primerih nesoglasij med poslovodnimi organi različnih OZD (490. čl.).

Vsako leto sprejmemo več kot sto novih vajencev v uk: postali bodo kvalificirani delavci v sodobni avtomobilski industriji. Do celotne družbe, socialistične skupnosti in do staršev teh otrok prevzemamo veliko odgovornost, da bomo v teh mladih ljudeh privzgojili predvsem dobre delovne navade in pošten odnos do dela in skupnih delovnih sredstev

JAVNA RAZPRAVA O ZAKONU O ZDRUŽENEM DELU

Navajajo se primeri, ko je lahko poslovodni organ razrešen pred potekom mandata (477. – 497. čl.).

ORGANI DO

Delavski svet DO sestavljajo delegati delavcev iz TOZD in DS, ki so neposredno izvoljeni. Število delegatov TOZD je sorazmerno številu delavcev TOZD, najmanj pa eden iz vsake TOZD. Določajo se pristojnosti in vsebina dela DS DO (502. čl.).

Sklepe o vprašanih, o katerih se delavci TOZD osebno izjavljajo, sprejema DS DO soglasno; v tem primeru imajo vsi delegati ene TOZD le en glas. V drugih primerih odločajo delegati TOZD z večino glasov vseh delegatov.

Določila o izvršilnem organu DS TOZD se nanašajo tudi na izvršilni organ delavskega sveta DO.

Poslovodni organ DO ima pravico opozarjati na nezakonite sklepe DS TOZD in če jih le-ta ne odpravi, tudi pristojni organ DPS (498. – 513. čl.).

ORGANI SOZD IN DRUGIH OBLIK ZDRUŽEVANJA

Za te organe veljajo skoraj v celoti določila o organih DO.

Skupnosti OZD, banke in zavarovalne organizacije imajo enake organe z enakimi nalogami in pristojnosti kot organi v SOZD. V primerih, ko OZD združujejo le delo in sredstva izven organizacijskih oblik, lahko oblikujejo poseben organ (515. čl. – 516. čl.).

ORGANI DELOVNE SKUPNOSTI

Delovna skupnost ima delavski svet in njegove izvršilne organe. Kot nov organ uvaja osnutek vodjo delovne skupnosti; ta vodi njeno delo, koordinira delovni proces, izvršuje sklepe DS delovne skupnosti in organov OZD.

Vodja delovne skupnosti ne more biti hkrati poslovodni organ temeljne ali druge OZD. Odgovoren pa je DS OZD in poslovodnemu organu OZD.

Delavci delovne skupnosti delajo predvsem po navodilih, smernicah in nalogah poslovodnega organa OZD, v kateri so (517. – 520. čl.).

Obveščanje

DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU

Osnutek opredeljuje obveščanje delavcev kot – pravico delavcev

– in kot dolžnost organov upravljanja v samoupravnih organizacijah in skupnostih.

Obveščanje delavcev je bistveni pogoj za uresničevanje njihove samoupravljaljske funkcije.

Navaja se, o čem morajo organi upravljanja obveščati delavce (521. čl.).

Obveščanje mora biti po vsebini in obliki dostopno vsem delavcem, hkrati pa redno, pravočasno, resnično in popolno; seznanjen mora biti vsak delavec.

Za kršitev dolžnosti s področja obveščanja je določena materialna odgovornost (521. – 525. čl.).

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

Delavci imajo pravico in dolžnost uresničevati samoupravno delavsko nadzorstvo:

- neposredno,
- preko obstoječih organov upravljanja

– in po posebnem organu samoupravne delavske kontrole.

V navedenih oblikah uresničujejo delavci samoupravno kontrolo na vseh ravneh združevanja dela in sredstev. Organu delavske kontrole je dana pravica, da o sklepih delavskega sveta, za katere meni, da kršijo pravice delavcev, zahteva osebno izrekanje delavcev. Zadržanje takega sklepa lahko zahteva tudi preko skupščine DPS. O svojem delu SDK obvešča delavce (526. – 541. čl.).

ODGOVORNOST ZA UPRAVLJANJE SAMOUPRAVLJAVSKIH FUNKCIJ

Delavec je za svoje delo in udeležbo v družbenih zadevah osebno odgovoren, tako pri izpolnjevanju svojih delovnih obveznosti kot tudi pri opravljanju svojih samoupravljaljskih funkcij. Delavec je tudi kot delegat v delavskem svetu osebno odgovoren in za svoje delo odgovarja delavcem.

Delavčevo vestno in odgovorno izpolnjevanje samoupravljaljske funkcije je pomembno za uresničevanje samoupravljanja in delovanja našega družbenega sistema na sploh.

Opredeljujejo se tudi odgovornosti članov izvršilnega odbora in poslovodnega organa. Zanje osnutek zakona določa tudi materialno odgovornost za škodljive sklepe in delovanje (542. – 548. čl.).

DRUŽBENI DOGOVORI, SAMOUPRAVNI SPORAZUMI IN DRUGI SPLOŠNI AKTI

Udeleženci družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja so med seboj enakopravni in v odnose vstopajo prostovoljno. Osnutek uvaja možnost, da imajo posamezne določbe samoupravnega splošnega akta, če to dopušča narava odnosov, učinek tudi za nazaj (553. čl.). Določajo se temeljna načela, katerih kršitev povzroči ničnost samoupravnega sporazuma (549. – 554. čl.).

ODBOR ZA IZVEDBO JAVNE RAZPRAVE

ORGANI V OZD IN DELOVNI SKUPNOSTI

TOZD	DO	SOZD	DELOVNA SKUPNOST
1.) DELAVSKI SVET – komis. za del. razm. – drugi izvrš. org. DS ¹ 2.) DISCIPLIN. KOMISIJA 3.) DELEGACIJE v SIS; DPS 4.) SAM. DEL. KONTROLA 5.) POSLOVODNI ORGAN – individ. ali koleg.	1.) DELAVSKI SVET – izvrš. organi DS 2.) SKUPNA DISC. KOMISIJA ¹ 3.) DELEGACIJE v SIS, DPS 4.) DELAVSKA KONTROLA 5.) POSLOVODNI ORGAN – individ. ali kolegijski	1.) DELAVSKI SVET – izvrš. organi DS 2.) DELAVSKA KONTROLA 3.) POSLOVODNI ORGAN	1.) DELAVSKI SVET – komi. za del. razm. – drugi izvrš. org. DS 2.) DISCIPLIN. KOMISIJA 3.) DELEGACIJE v SIS, DPS 4.) DELAVSKA KONTROLA 5.) VODJA DELOVNE SKUPN. – imenuje ga DS OZD po soglasju DS del. skup.

OPOMBE

1 = če je ustanovljena skupna disciplinska komisija v DO, potem te ni v TOZD in delovni skupnosti

2 = če DO v svoji sestavi nima TOZD

VELIKE ČRKE

= neposredno voljen organ (razen poslovodnega)

MALE ČRKE

= izvoljen po organu

Obveščanje in naš »KURIR«

KAJ JE Z NAŠIM KURIRJEM?

Že več kot leto lahko vsi ugotovljamo, da naš tovarniški časopis čedalje bolj hira oziroma da članki v njem postajajo vse bolj nezanimivi, suhoparni. Skoraj ni sestanka DPO, da se na njem ne pogovarjamo tudi o Kurirju, a ne krene in ne krene. Kaj je torej?

Imamo uredniški odbor, ki ureja in odgovarja zanj. Vendar to ne pomaga, ko pa morata oba urednika skoraj prisiljevati ljudi – zaposlene, da pišejo. Saj pismeni smo vsi več ali manj, toda za naš časopis ne naredimo ničesar! Urednika nimata gradiva za izbor, še manj: ni možno začrtati poti, po katerih naj bi se Kurir nadalje razvijal.

Uredniški odbor torej ni kriv. Krivi za tako stanje smo sami! Torej bi se morali razmigati tako člani ZK, mladina pa tudi sindikat. Nič manj ni to naloga predsednikov DS TOZD. Smo premalo zavedni in odgovorni, da bi to, kar smo se dogovorili, tudi spravili na papir in v naše glasilo? Raje se za plotom še naprej pogovarjamo o slabem Kurirju, zanič urednikih, ki so pa najmanj krivi. Kaj je torej treba narediti? Predvsem – v tovarni je dovolj zanimivih dogodkov! Tudi o rekreaciji in športu nič ne zvemo. Precej časa imamo nogometni tim NK IMV, sodelujemo na sindikalnih občinskih igrah. Pa o tem vedo le igralci in vodstvo kluba, nekaj ljudi iz sindikalne organizacije in izredno zainteresirani. Da ima vodja nogometne ekipe izredne težave pri sestavljanju ekipe, tu ni treba govoriti. In vendar nihče do sedaj ni povedal, da biti zaposlen v DO pomeni tudi delček obveznosti za dejavnost po 2. uri popoldan! Ali, kar je še huje, fantje se prijavijo v ekipo, potem pa ob uri tekme pridejo 3 ali 4 igralci. Tudi po številu gledalcev iz naše DO na STADIONU lahko „občudujemo“ našo pripadnost. Pa to so le posamezni dogodki.

To je le delček, a še je sto in sto skupnih vprašanj, nalog, uspehov in stvari, o katerih bi lahko pisali. A spet pridemo do vprašanja: kdo naj piše?

„Boš že ti, jaz ne bom, nimam časa, pa tudi ne leži mi to.“ Potem pa je tu spet ista, stara pesem: kaj je z našim Kurirjem?

JOŽE ROZMAN

Komunisti dali pobudo za boljše informiranje v kolektivu in se zavzeli za redno izhajanje „Kurirja“, ki naj bo tudi po vsebini boljši in bogatejši z informacijami o dogodkih v kolektivu. — Zakaj ni prispevkov iz drugih TOZD?

Na letnih konferencah osnovnih organizacij ZK v naši delovni organizaciji je bilo poleg pomembnih obravnav postavljen na dnevni red tudi aktualno vprašanje o informiranju in vprašanje informacijskih sredstev. Posamezniki so se zavzeli za redno izhajanje glasila „Kurir“, ki naj bi bil vsebinsko bližji problemom, s katerimi se srečujemo pri vsakdanjem delu. Predvsem pa naj bi tovarniško sredstvo obveščanja prinašalo več samoupravnih informacij, ki bi oskrbovale samoupravljavce s podatki in dejstvi iz življenja in dela delovne organizacije.

Ocenjujemo, da je pobuda članov ZK prišla ob pravem času, za naše glasilo „Kurir“ pa je dobrodošla. Že dalj časa se ukvarjamo s problemom, kako s „Kurirjem“ na zeleno vejo, kako zagotoviti celovit in učinkovit sistem samoupravnega informiranja v kolektivu ter kakšne komunikacijske oblike informacij še uvesti, da bo obveščanje delavcev (ne samo zaradi obveznosti, ki nam jih nalaga ustava!) dobilo v naši delovni skupnosti res pravo vsebino.

Javna razprava v zakonu o združenem delu načena tudi vprašanje, kako obveščati delavce v združenem delu (člen 521 do 525). Z našim prispevkom se tako vključujemo v to razpravo in želimo osvetliti probleme, ki jih imamo pri izdajanju glasila, posebno pa se želimo dotakniti bistva, ki se odraža v samoupravnem informiranju.

OBVEŠČANJE NAS MORA USPOSOBITI ZA ODLOČANJE!

Informiranje je dejavnost, ki mora zagotavljati obveščeno vseh nosilcev združenega dela, da bi lahko angažirano in uspešno sodelovali v procesih samoupravnega odločanja, dogovarjanja in sporazumevanja na vseh področjih družbenega dogovar-

janja. Se pravi, da je ena izmed nalog informiranja tudi preiskrba delavcev s podatki, ki so pomembni za odločanja, oblikovanje stališč itd. Prav v tem je tudi bistvena razlika med samoupravnim sistemom informiranja in drugimi informacijskimi viri, kajti končni cilj informiranja v samoupravni socialistični družbi je samoupravno odločanje. Oskrba samoupravljavcev s potrebnimi informacijami in njihova oborožitev za učinkovito uresničevanje samoupravnih pravic in dolžnosti je torej primarna in poglobljena naloga v združenem delu. Zato ni naključje, ko republiška ustava v zvezi s samoupravljanjem v organizacijah združenega dela poudarja, da ima delavec pravico biti obveščen o poslovanju organizacije, o njenem materialnem in finančnem stanju, ustvarjanju in delitvi dohodka in uporabi sredstev ter drugih vprašanjih, ki so pomembna za odločanje in nadzor v organizaciji (123. člen).

To sicer ni edino določilo, ki govori o obveščanju v organizacijah združenega dela. Tudi v osnutku zakona o združenem delu je ta institucija posebno pazljivo obdelana. Organom upravljanja je naloženo, da morajo zagotoviti redno, pravočasno, resnično in popolno ter po obliki in vsebini dostopno obveščanje (informiranje) delavcev. Nadalje je rečeno, da se z zakonom, s statutom in z drugimi splošnimi akti določi načine ter roke za obveščanje delavcev, vprašanja, o katerih jih je treba obveščati ter organe, ki so odgovorni za obveščanje. Poleg tega so v posameznih delih osnutka tudi dolžnosti glede obveščanja o drugih vprašanjih kot o vsebini predlogov posameznih sklepov. Njihovo sprejetje je pogojeno s poprejšnjim posvetovanjem z delavci. Osutek obvezuje tudi družbenopolitične skupnosti oziroma organizacije, da obveščajo delavce o vprašanjih, ki so pomembna za uresničevanje samoupravnih pravic in dolžnosti. Novost pa je v tem, da je neizpolnjevanje

teh dolžnosti kršitev pravic oziroma se šteje za kršitev delovnih dolžnosti, ki so lahko tudi sankcionirane. Iz povedanega sledi, da so stvari popolnoma jasne. Dogovoriti se bo potrebno samo še to, kako bomo te zahteve oz. dolžnosti v praksi uresničevali. Izkušenj imamo malo. Glasilo „Kurir“ kot ena izmed oblik sredstev informiranja še ni zaživel, saj tovarniški časopis še kot mesečnik ni mogel izhajati, ker ni bilo prispevkov, oziroma so viri informacij pogosto zatajili.

BREZ OBVEŠČANJA NI ODLOČANJA!

Rešitve bomo zato morali poiskati sami. Nihče nam ne bo prišel povedati, kakšna naj bodo pota samoupravnih informacij. Vemo pa to: tam, kjer ne bo samoupravnega informiranja, tam tudi ne more biti pravega samoupravnega odločanja! Velja tudi obratna trditev: tam kjer ne bo samoupravnega odločanja, tudi ne moremo pričakovati samoupravnih informacij oziroma komunikacij. Čimbolj bodo torej razvite vse oblike samoupravljanja, čimveč bo angažiranih ljudi, tem bolj se bo položaj delavca tudi vsebinsko uresničeval. O samoupravni informaciji bomo lahko govorili tedaj, ko bodo nosilci združenega dela sami neposredno in posredno prevzeli na sebe odgovornost za sodelovanje v izmenjavi informacij ter usmerjali sredstva obveščanja, vplivali na njihovo vsebino, strukturo informacij ter sodelovali v upravljanju teh sredstev.

Pri uresničevanju tega cilja imajo organizacije Zveze komunistov in sindikalna organizacija še posebej pomembno vlogo. Njihova aktivnost se mora raztezati tudi na področja samoupravnega informiranja. Sproti morajo vplivati na odgovorne ljudi, ki razpolagajo z informacijami, da te informacije posredujejo v sredstvih obveščanja. Informiranje bo celovitejše in popolno, če se bodo poleg odgovornih in strokovnih organov združenega dela zavedali svoje odgovornosti za sodelovanje in samoupravno obveščanje ter komuniciranje tudi organizacije ZK, sindikata in mladine.

Tega sodelovanja pa smo v našem glasilu dosedaj pogrešali.

UREDNIŠTVO „KURIRJA“

Več kazni za eno dejanje?

Kazen zaradi kršitve delovne discipline po 21. in 22. točki 174. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu

VPRAŠANJE:

V zadnji številki Kurirja je bil objavljen članek o delavcih, ki izrabijo svoj bolniški stalež zato, da lahko opravijo na polju dela, ki so nujna, ali pa so honorarno zaposli pri raznih privatnikih in tako dobivajo dohodek v DO IMV Novo mesto in pri privatnikih, kjer so v času bolniškega staleža honorarno zaposleni.

V zvezi s tem problemom se pri dealvcih postavlja vprašanje, ali so za eno dejanje lahko večkrat kaznovani, saj jim bo izrečen za to disciplinski ukrep, ne bodo dobili 10 % gibljivega dela in ustavljeno jim bo nadaljnje izplačevanje nadomestila osebnega dohodka v času bolniškega staleža.

ODGOVOR:

V zvezi z vprašanjem se postavlja najprej problem, kaj je posledica dejanja delavca, ki se ukvarja z gospodarsko dejavnostjo ali preprečuje zdravljenje med bolniškim staležem in kaj je disciplinski ukrep, ki se izreče takemu delavcu in pomeni sankcijo za njegovo dejanje, ki pomeni hujšo kršitev delovne discipline.

Po 21. točki 174. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu je predvideno, da delavec, ki namenoma preprečuje zdravljenje ali usposobitev za delo, stori hujšo kršitev delovnih dolžnosti. V 22. točki 174. člena istega samoupravnega sporazuma je določeno, da delavec, ki med boleznijo prejema nadomestilo za osebni dohodek in se istočasno ukvarja z gospodarsko dejavnostjo, stori hujšo kršitev delovnih dolžnosti. Zaradi obeh kršitev delovnih dolžnosti lahko odbor za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti izreče delavcu, ki stori hujšo kršitev delovnih dolžnosti po zgoraj omenjenih točkah 174. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, katerikoli

ukrep, predviden v 175. členu samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

Ukrep, ki ga delavcu, ki krši delovno disciplino, izreče odbor za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti, pomeni sankcijo oz. kazen za storjeno kršitev delovnih dolžnosti. Sankcije za storjene kršitve delovnih dolžnosti so samo tiste, ki so predvidene v 175. členu samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

Od sankcije, ki se izreče delavcu-kršitelju delovne discipline, pa moramo strogo ločiti posledico, ki nastane zaradi kršitve delovne discipline, čeprav te posledice izgledajo na prvi pogled kot sankcije, a se od njih bistveno razlikujejo.

V pravilniku o nagrajevanju za izvrševanje planskih nalog in redno izvrševanje delovnih dolžnosti je v 9. točki 11. razdelka določeno, da pridobi delavec pravico do dodatka za redno izpolnjevanje delovnih obveznosti v tekočem mesecu za redno izpolnjevanje svojih delovnih obveznosti, če delavcu v teku meseca ni bila izrečena mera (ukrep) zaradi kršitve delovnih obveznosti. Ta dodatek pa znaša 10 % gibljivega dela na osebni dohodek. Zaradi kršitve delovnih dolžnosti delavec izgubi pravico do tega dodatka, saj bi bili krivični do ostalih delavcev, ki redno izvršujejo svoje delovne dolžnosti, če bi delavec, ki je kršil svoje delovne dolžnosti, pridobil pravico do tega dodatka.

To je zdaj prva posledica kršitve delovne discipline, ki je sicer zelo podobna sankciji. Druga posledica pa je določena v drugi točki 106. člena statuta skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov Novo mesto. Določeno je, da zavarovanec (delavec, ki je v bolniškem staležu in koristi usluge zdravstvenega zavarovanja), nima pravice do nadomestila osebnega dohodka med začasno nezmožnostjo za delo, če se ukvarja s samostojno gospodarsko dejavnostjo ali opravlja dela, za katera dobiva osebni dohodek. Zaradi te določbe se delavcu, ki krši to določbo, ustavi nadaljnje izplačevanje nadomestila osebnega dohodka med začasno nezmožnostjo za delo, saj je s svojo dejavnostjo dokazal, da je zmožen za delo. Zato se mu tudi ustavi nadaljnje iz-

plačevanje nadomestila osebnega dohodka in se delavca takoj napoti na delo.

Iz tega jasno sledi, da za storjeno kršitev delovnih dolžnosti: dobi delavec samo „eno kazen“, ostale pa so posledice, na katere je delavec pristal, ko je zavestno kršil delovne dolžnosti.

RAZPOREJANJE NA DELOVNA MESTA

VPRAŠANJE:

Pri razporejanju v skladu z novo sistemizacijo delovnih mest sem bil razporejen na delovno mesto NK delavca, čeprav imam kvalifikacijo čevljarja. S. R. sprašuje, če je to prav, saj prejema osebni dohodek kot kak drug delavec, ki nima kvalifikacije. Hodil je tri leta v šolo in ni kriv, če ni takšnega dela v IMV, ki bi ustrezalo njegovemu poklicu. Meni, da bi moral biti razporejen na boljše delovno mesto, ki ustreza njegovi kvalifikaciji.

ODGOVOR:

Sistemizacija delovnih mest je izključna pravica delavcev, da sami določajo vrednosti posameznih delovnih mest, o čemer je bilo že govora v tej rubriki v Kurirju. Delavec S. R. je bil lahko z novo sistemizacijo razporejen na delovno mesto, za katero izpolnjuje pogoje, ki so zahtevani za to delovno mesto. Ker pa v DO IMV Novo mesto nimamo sistemiziranega delovnega mesta čevljarja, je bil delavec lahko razporejen samo na delovno mesto NK delavca, pa čeprav je po izobrazbi dejansko KV čevljar. Osebni dohodek dobiva na podlagi uspeha pri delu na delovnem mestu, na katerem dela. Dela pa na delovnem mestu NK delavca, zato dobiva osebni dohodek prav tako kot drug delavec na takem delovnem mestu.

Delavcu S. R. je bilo ob nastopu dela jasno oziroma mu bi moralo biti jasno in mu je bilo pojasnjeno, da DO IMV Novo mesto nima delovnega mesta za KV čevljarja. Zato je lahko vedel, da drugo delovno mesto razen delovnega mesta NK delavca ne more zasesti, kar mu je tudi bilo pojasnjeno. Predno je

VPRAŠANJA ? ODGOVORI

S. R. pridobil lastnost delavca v združenem delu pri DO IMV Novo mesto, bi moral s tem računati in je imel pravico, da bi svojo prošnjo umaknil in bi si poiskal delovno organizacijo, kjer bi lahko združeval svoje delo kot KV čevljar.

ZDRAVNIKOVO MNENJE O SPOSOBNOSTI DELAVCA ZA DELO

VPRAŠANJE:

Zdravnik mi je dal potrdilo, da sem zmanjšano sposoben za delo, ki ga opravljam. Predlagal je tudi, da bi delal na delovnem mestu, kjer se dela sede. V mojem oddelku takšnega delovnega mesta ni. Tudi v drugih oddelkih so večinoma zasedena, zato mi je vodja dejal, da želji ne more ustreči.

C. D. sprašuje, če je delovna organizacija dolžna upoštevati navodila zdravnika in ga razporediti na sedeče delo?

ODGOVOR:

Mnenje zdravnika, posebno še zdravnika, ki ni zdravnik obratne ambulante IMV Novo mesto, ne zavezuje DO IMV Novo mesto, da tako mišljenje upošteva. Delovna organizacija pa je dolžna upoštevati mnenje zdravniške komisije za ugotavljanje sposobnosti za delo.

Mnenje, ki ga da zdravnik obratne ambulante IMV Novo mesto, pa upoštevamo in skušamo v okviru možnosti razporediti delavca na delovno mesto, ki bo ustrezalo njegovim sposobnostim za delo.

Delavec, kateremu je dal nek zdravnik mnenje, da je zmanjšano sposoben za delo, mora iti k našemu obratnemu zdravniku in če se delavec z mnenjem našega obratnega zdravnika ne strinja, lahko sproži postopek za priznanje invalidnosti.

S preselitvijo servisa v nove prostore so se pogoji dela in gospodarjenja toliko izboljšali, da lahko začnemo razmišljati o novi samoupravni organiziranosti. — Novi delovni prostor servisa, ki je skoraj trikrat večji od dosedanjega, zagotavlja toliko delovnih mest, da se bo v njem lahko takoj uresničilo, kar smo predvideli z novo organi-

zациjo. S tem pa se uresničuje dolgoletna potreba po organiziranju vzorčnega servisa za vozila Renault, v katerem se bodo šolali tudi vodstveni in strokovni kadri drugih servisov. V servisu bo organiziran splošni servis in servis za generalni remont agregatov. Na sliki: v starih prostorih našega nekdanjega servisa.

Prispevajmo za boljše ceste!

Republiška skupnost za ceste razpisuje posojilo za izgradnjo in modernizacijo magistralnih in regionalnih cest po srednjeročnem planu za obdobje 1976 — 1980 na območju SR Slovenije.

Po navedenem srednjeročnem planu bo v tem času na območju SR Slovenije:

- modernizirano 728 km makadamskih cest,
- ojačano 601 km moderniziranih cest,
- rekonstruirano 216 km cest,
- novo zgrajenih 117 km cest,
- od tega 36 km avtomobilskih cest,
- zgrajenih 22 cestnih mostov in več podpornih zidov, obcestnih počivališč, zavarovanj železniških prehodov in odpravljeno več črnih točk.

S pomočjo sredstev, zbranih z javnim posojilom, s krediti domačih in tujih bank ter s sredstvi, ki se namensko zbirajo v te namene, je zagotovljena nadaljna izgradnja hitrih cest, prodora pod Karavankami in drugih večjih objektov, kar naj bi zagotovilo boljše povezavo s svetom, hkrati pa bo zagotavlje-

no, da bo v vsaki slovenski občini asfaltiranih najmanj 50 % regionalnih in vse magistralne ceste.

Na našem območju so načrtovana naslednja dela:

A. MAGISTRALNE CESTE

1. Dodatna sredstva za gradnjo povezovalne ceste pri novem mostu preko Krke v Novem mestu (poleg sredstev iz plana 1971—75 ter prispevkov TOZD in občine).
2. Rekonstrukcija priključka Mačkovec — križišče pri novem mostu v Ločni.
3. Ojačitve in manjše rekonstrukcije na cesti Novo mesto — Metlika.
4. Ojačitve na cesti Ljubljana — Zagreb.

B. REGIONALNE CESTE

1. Rekonstrukcija ceste Podturen — Črmošnjice.
2. Novo mesto — Mirna peč — Trebnje.
3. Družinska vas — Šmarjeta — Mokronog.
4. Vavta vas — Novo mesto (vključno z rekonstrukcijo Par-

tizanske ceste in gradnjo podvoza pod žel. progo. Skupni vrednostni obseg del bo večji, ker je po medsebojni pogodbi predvidena še soudeležba občine).

5. Ojačitve na cesti Soteska — Žužemberk — Krka.

6. Škocjan — Dobruška vas. Skupna vrednost del predstavlja 182.600.000 din.

Z odseki modernizacije cest, ki potekajo na območju Novega mesta, ter načrtovanimi deli v sosednjih občinah se nam odpirajo nove prometne povezave kot npr. po partizanski magistrali v Črnomelj, preko Šmarjete, Mokronoga s Sevnico in preko Mirne peči s Trebnjem.

Za uresničitev tega načrta bo potrebno v občini Novo mesto vpisati obveznic posojila za najmanj 27.493.000 din. To pomeni, da bi moral sleherni zaposleni v družbenem in zasebnem sektorju vpisati posojilo najmanj v višini 50 % mesečnega osebne dohodka. Razen teh sredstev pa bi zbrali sredstva tudi z vpisom posojila iz dohodka TOZD.

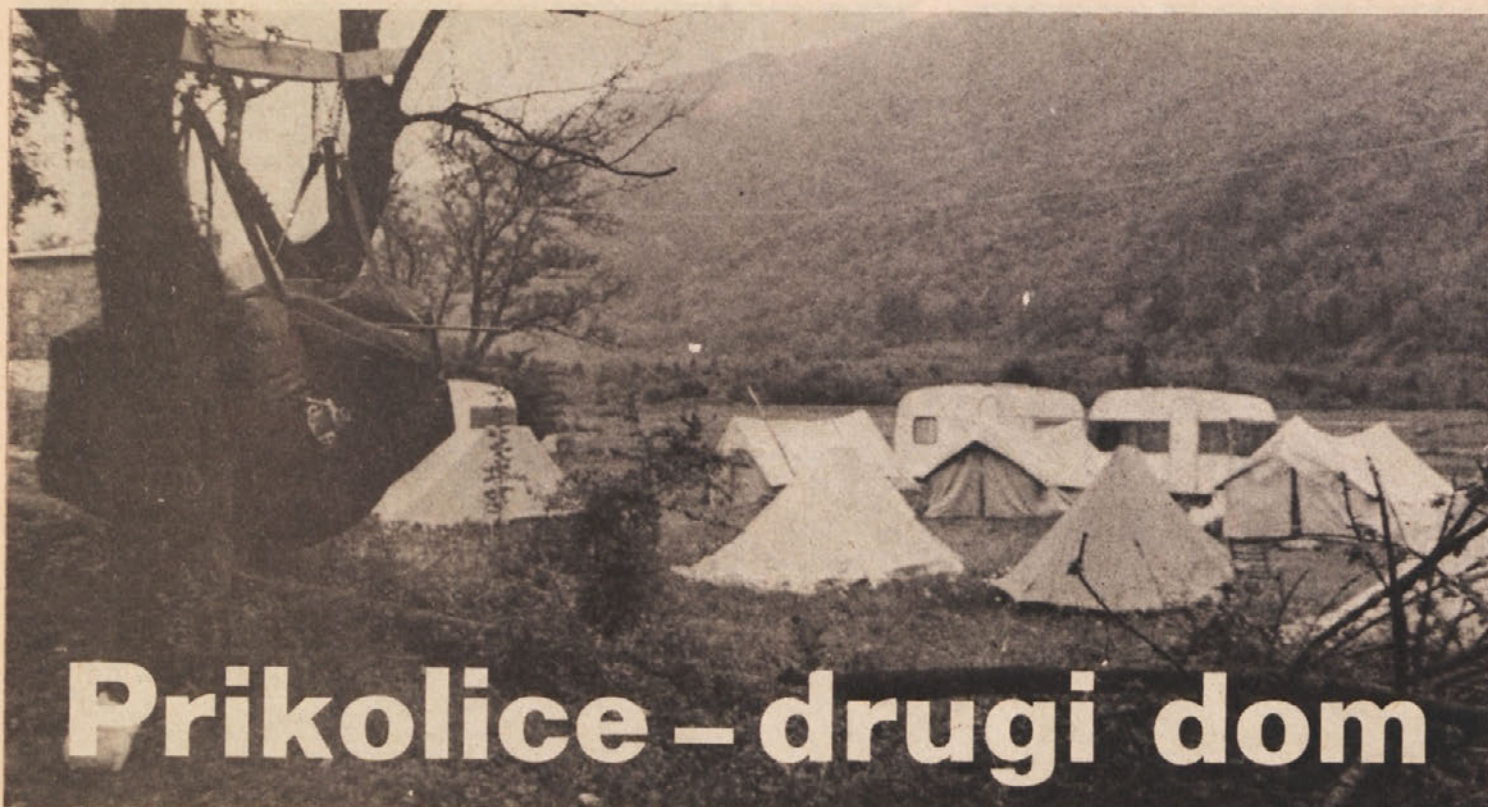
Vpisovanje in vplačevanje posojila se lahko opravi v delov-

ni skupnosti, krajevni skupnosti in pri poslovnih bankah. Posojilo se lahko vplača naenkrat ali v 24 mesečnih obrokih. Obrestna mera za vplačano posojilo znaša 10 % in se obračuna in plača za nazaj hkrati z glavnico.

Družbeno-politične organizacije v naši delovni skupnosti so na svoji seji dne 19. 5. 76 obravnavale predlog javnega razpisa „Posojilo za ceste“ in podprle pobudo republiške skupnosti za ceste. Delavskim svetom pri TOZD oz. DS OSS so predlagale, da sprejmejo program akcije za vpis posojila, kjer naj bi sleherni zaposleni delavec IMV vpisal najmanj 50 % osebne dohodka na obročno vplačevanje do 24 mesecev.

Naše geslo naj bo:

„Prispevajmo za boljše ceste, za večjo varnost na cesti, za hitrejši razvoj vsakega kraja, za skladnejši razvoj SR Slovenije in za njeno boljše povezanost ter širše prometne tokove!“

Prikolice – drugi dom

Pitna voda, šotori in obvezne prikolice – to troje je bil običajen pogled na taborje, ki so zrasli po potresu (slika zgoraj). – Tako je potres pustošil v Podbeli, najbolj ogroženi vasi na potresnem območju! (spodaj)

Kmalu po potresu smo obiskali Tolminsko in Posočje: sila, ki se je sprostila iz zemlje, je v nekaj sekundah spremenila življenje prebivalcev tega dela Slovenije. Naravna sila je razmajala in uničila njihove domove, urade, kamor so hodili v službo ali po opravkih, delovne obrate, kjer so si služili kruh... Prva stvar, ki so jo naredili ljudje v strahu pred potresnimi sunki, je bila pobeg iz stanovanj. V tistim hipu je bilo to dobro, toda ko so se pomirili in trezno razmislili o položaju, so morali ugotoviti, da tako ne morejo preživeti noči, dnevov, tednov.

„Prvo noč smo zakurili ogenj in se greli ob njem,“ je pripovedovala Rozalija Čebokli, 68-letna gospodinja iz Podbele, vasi, ki jo je potres najbolj prizadel. Od okrog 90 prebivalcev niti eden ne more več živeti v svoji hiši!

Naslednji dan so začeli prihajati šotori, vmes je bila tudi kakšna prikolica. Zvečine so bili le šotori, ker je bila to najcenejša in najhitrejša prva pomoč. Nastala so cela taborišča na travnikih ob vaseh, v nasadih sredi Tolmina, Kobarida in drugih krajev. V teh šotorih bi se dalo preživeti v toplih pomladnih dneh, če ne bi nesreče še povečalo deževje, ki je začelo neusmiljeno namakati Tolminsko, in mrzle noči.

Prikolica je postajala vse bolj tista stvar, ki je lahko najbolj nadomestila porušeni dom: za prvo silo so v prikolicah namestili matere z majhnimi otroki, ostarele in onemogle občane. Vsa taborišča v nižinah so bila prvi teden po potresu preplavljena z vodo, prikolice pa so bile toliko dvignjene, da v njih ni bilo vode. Postajale pa so vse bolj zaželjene, ker je v njih mogoče kuhati, ker je tam mogoče spraviti vsaj najnujnejše stvari... Ciril Leban, 65-letni upokojenec iz Volarjev, vasi med Tolminom in Kobaridom, ni bil

pred potresom še nikoli v prikolici. Kot ostarelega in ker v njegovi hiši ni bilo več mogoče prebivati, so ga namestili v eno od prikolic. Takole je povedal: „Midva z ženo sva srečna, ker sva v prikolici. Na suhem sva in na toplem, kuhava lahko pod streho. Režeži so tisti v šotorih, saj morajo vsak obrok skuhati kar na prostem, v tem nestalnem vremenu!“

Nič nenavadnega ni zato, da so v klicih pomoči s Tolminske čedalje pogosteje omenjali tudi prikolice. In prikolice so začele prihajati od vsepovsod: delovne organizacije iz vse Slovenije so pošiljale na Tolminsko prikolice, ki jih imajo sicer na morju ali v drugih letoviških krajih, namenjene oddihu svojih delavcev.

Največja pomoč je prišla iz Novega mesta: naenkrat je šlo iz IMV na Tolminsko 60 prikolic – drugih domov za 60 družin, ki jim je potres uničil ali močno poškodoval domove.

Na tem potresnem območju smo videli prikolic toliko, kot jih je mogoče videti le še na morski obali sredi turistične sezone. Skoraj v vsakem taborišču je bilo videti tudi prikolico z napisom „Novo mesto Tolmincem“ in z napisi drugih delovnih organizacij.

Vse to kaže, da je prikolica, narejena v naših tovarnah, naredila še en pomemben izpit. Izkazala se je, da ni samo primeren in cenen objekt za rekreacijo in oddih, ampak da je tudi najbolj primeren objekt za življenje po raznih naravnih nesrečah. Prikolice so bile raztresene po raznih krajih, a ko je bila potrebna solidarnost, se jih je ogromno zbralo na potresnem območju. Izkazalo se je, da so izredno mobilne in prav zaradi tega je bilo mogoče težave prebivalcev na Tolminskem reševati kar najhitreje.

J. S. – M. M.

V takem domu ni mogoče stanovati . . .

Ko so pripeljali novo prikolic, je kuhinja na prostem izgubila svojo veljavo.

Hitra in učinkovita pomoč IMV!

Vsem nam je ostal v spominu večer 6. maja, ko je prizadel področje sosednje Italije in severni del naše Primorske močan potres, katerega smo občutili tudi na področju Dolenjske. Z velikim strahom smo pričakovali sporočila po radiu ali televiziji, kje je središče potresa in kakšne so posledice. Prva poročila so bila okrog 22. ure zvečer, t.j. eno uro po potresu. Vznemirjeni prebivalci Slovenije so bili obveščeni, da je epicenter potresa nekje v severni Italiji, vendar je nekaj škode povzročil tudi na področju Primorske. Šele okrog 24. ure je bilo sporočeno, da je potres močno prizadel področje Tolmina, Kobarida in vasi ob meji z Italijo. Vsak od nas je verjetno s strahom pričakoval obvestilo o človeških žrtvah, vendar na srečo na našem področju Primorske zaradi potresa ni bilo nobene žrtve, nastala pa je ogromna materialna škoda, saj je skoraj 8.000 prebivalcev ostalo brez strehe nad glavo.

Zaposleni v Prodajno servisni organizaciji smo bili naslednji dan trdno prepričani, da bo štab Civilne zaščite SRS nujno zahteval pomoč prizadetim prebivalcem predvsem z izdobavo prikolic. Naša velika skrb je bila predvsem, kje dobiti večje število stanovanjskih prikolic „ADRIA“, saj smo imeli v tistem trenutku na zalogi samo 60 prikolic ADRIA CARAVAN posebne izvedbe za JNA, pri-

pravljene za odpremo kupcu; ostalih prikolic za domači trg ni bilo na zalogi. V proizvodnji je bila ravno v tem času prva količina prikolic ADRIA EXPORT 380 L za domače tržišče, vendar šele v začetni fazi. Manjše število prikolic je bilo še na zagrebškem velesejmu.

V takšni situaciji nam je bilo jasno, da smo kljub veliki proizvodnji prikolic v tem primeru nemočni, saj praktično nimamo zaloge. Prva zahteva republiškega štaba CZ za nujno izdobavo prikolic je bila posredovana v nedeljo, 9. maja popoldne, z naročilom, da mora IMV izdobaviti v ponedeljek, 10. maja, 70 prikolic v Tolmin. V ponedeljek, 10. maja, je bil sprejet sklep na IS skupščine Novo mesto, da delovne organizacije občine Novo mesto pošljejo nujno pomoč z dobavo 10 stanovanjskih prikolic. Tako smo dobili nalogo za takojšnje dobavo 80 prikolic kot prvo in najnujnejšo pomoč.

10. maja zjutraj je bila tudi v Prodajno servisni organizaciji „mobilizacija“, kjer so posa-

mezni vodje oddelkov dobili nalogo, katero je bilo treba izpeljati v določenem roku. Takoj smo organizirali vozila za prevoz prikolic iz Zagreba v Novo mesto na železniško postajo, hkrati pa začeli z natovarjanjem prikolic v Novo mesto. Do 15. ure smo že odposlali 37 prikolic, ostala količina pa je bila naložena in odposlana ob 17. uri. S prikolicami je bila poslana na potresno področje tudi ekipa mehanikov iz avtoservisa IMV, katera je prejemnike prikolic seznanila z načinom uporabe in odpravljala eventualne pomanjkljivosti. Akcija je bila končana v predvidenem roku, vendar smo ostali brez prikolic, katere smo bili dolžni izdobaviti kupcu JNA.

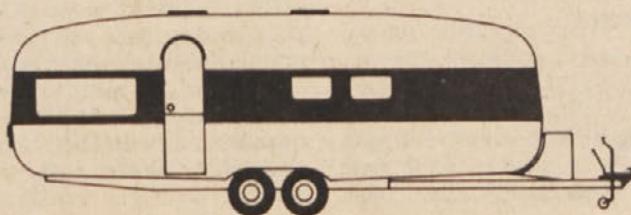
Pri tej akciji smo ugotovili, da je v IMV največji problem dobiti delavce za nakladanje izdelkov, še težje pa vozila za prevoz prikolic. V takšnem primeru bi morali posamezni vodje TOZD ali specializiranih služb imeti več razumevanja in se brez nepotrebnih tolmačenj z vso odgovornostjo vključiti v hitro akcijo.

Pomoč potresnemu področju s tem še ni bila končana, saj smo na zahtevo republiškega štaba CZ in sindikatov izdobavili: v nedeljo, 16. maja, 20 prikolic ADRIA EXPORT 380 L, v ponedeljek, 17. maja, 1 prikolic, preurejeno za kuhinjo otroškega vrtca.

16. maja je bila posredovana zahteva za dodatno količino 150 prikolic, katere naroča republiški izvršni odbor sindikata za potresno področje. Na zalogi nismo imeli več prikolic za domače tržišče, zato je bil sprejet sklep, da se vrnejo nazaj v Jugoslavijo prikolic, ki so še neprodane v Švici in Italiji ter se preko ŽP Nova Gorica izdobavijo na potresno področje. Prva pošiljka 100 prikolic je bila dobavljena v dogovorjenem roku 21. maja, ostalih 36 prikolic pa v nedeljo 23. maja. S to pošiljko je fizični del akcije končan, ostane pa še najtežji del, komu prikolice fakturirati, saj je v nakupu udeležena praktično vsaka delovna organizacija v Sloveniji.

Solidarnostna akcija je zajela celotno področje Jugoslavije, zato smo lahko ponosni, da smo kljub velikim težavam med prvimi priskočili na pomoč prizadetim prebivalcem z dobavami prikolic in jim s tem omogočili normalizacijo osnovnih življenjskih pogojev.

KAREL VARDIJAN

Kritično o obveščanju

13. 5. 1976 je bila redna konferenca osnovne organizacije ZK DS organizacije skupnih služb. Na konferenci je bilo ocenjeno delo osnovne organizacije za preteklo mandatno obdobje. Iz poročila, ki ga je podal sekretar OO ZK, je bila podana zelo kritična ocena glede dosedanjega dela. Poročilo se nanaša predvsem na neaktivnost vodstva organizacije ter članstva.

Na konferenci je bil sprejet tudi akcijski program za leto 1976, v katerem smo si jasno zapisali naloge, ki nam jih nalaga potreba ter višja vodstva partijskih organov. V zvezi z akcijskim programom je bil sprejet tudi sklep, da so vsi člani OO ZK zadolženi za dosledno izvajanje sprejetih nalog.

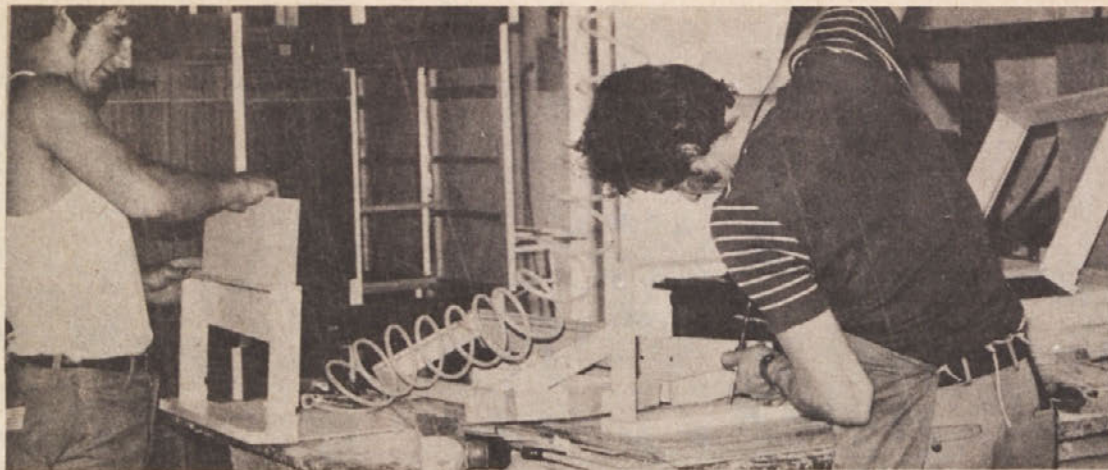
Člani osnovne organizacije so tudi zelo kritično ocenili informiranost v naši delovni organizaciji ter vsebino glasila KURIR. Menili so, da izhajanje KURIR-ja ni samo dolžnost uradniškega odbora, temveč je naloga vseh članov kolektiva, zlasti pa še članov ZK, da vsak po svoji možnosti prispeva k temu, da bo naše glasilo dejansko odraz in potreba internega obveščanja našega delovnega kolektiva. Da bi se stanje v bodoče izboljšalo, so sprejeli sklep, da se pošlje pobuda svetu sekretarjev OO ZK IMV, da skliče svet sekretarjev, na katerem bodo obravnavali tudi to vprašanje.

Konferenca je izvolila novo vodstvo OO ZK ter sekretariat. V vodstvo organizacije so bili izvoljeni:

1. Košir Branko — sekretar,
2. Jakše Emil — namestnik sekretarja in delegat v svet sekretarjev,
3. Dular Andrej — član sekretariata,
4. Rozman Jože — član sekretariata in poverjenik glasila KOMUNIST,
5. Blatnik Breda — članica sekretariata.

Izvoljeno novo vodstvo in sekretariat sta se zadolžila, da bosta usmerjala in vodila delo osnovne organizacije ter dosledno izpolnjevala naloge, ki so pred nami. Zavedati pa se moramo, da te naloge niso majhne!

K. B.

V svoji temeljni organizaciji združenega dela bomo uresničevali vse pravice, ki nam jih daje ustava: v njej bomo neposredno in enakopravno urejali tudi vsa medsebojna razmerja pri delu. Boj za kvaliteto dela naj bo pri tem naše nenehno vodilo! — Na sliki: iz mizararske delavnice IMV na Semiču (Foto: Sandi Mikulan)

Civilna zaščita danes

ENOTE PRVE MEDICINSKE POMOČI

Organiziramo jih iz obveznikov CZ in članov RK. Usposobljene so za prvo pomoč in postrežbo ranjencem in bolnikom. — Glavna naloga teh enot je dati prvo in nujno medicinsko pomoč na kraju samem, med reševanjem in prevozom ranjencev in bolnikov v zdravstvene ustanove ali ustrezna mesta. Razen tega skrbijo te enote za higienske in protiepidemiološke ukrepe, kot so kontrola hrane in vode, asanacija terena, dekontaminacija ranjencev in bolnikov itd.

ENOTE RADIOLOŠKO — BIOLOŠKO — KEMIČNE ZAŠČITE

Ustanovimo jih iz obveznikov civilne zaščite in dopolnjujemo s strokovnjaki in tehničnimi sredstvi znanstvenih raziskovalnih institutov, ustreznih komunalnih in drugih delovnih organizacij.

Odkrivajo nevarnosti pred radiološkimi, biološkimi in kemičnimi sredstvi (vrste, obseg in intenzivnost kontaminacije), opravljajo dozimetrijsko kontrolo ljudi, materialno tehničnih sredstev in objektov. Ustanovijo ekipe za opazovanje, dozimetrijo in identifikacijo glede na objekte kontaminacije. Poleg tega lahko sodelujejo pri gašenju manjših požarov in pomagajo sanitetni službi pri asanaciji terena.

GASILSKE ENOTE

se organizirajo iz obstoječih poklicnih in prostovoljnih gasilskih organizacij, dopolnjujejo

pa s tehničnimi protipožarnimi sredstvi in obvezniki civilne zaščite.

Njihova glavna naloga je lokalizacija in gasitev požarov, sodelujejo pa tudi pri izvajanju preventivno organizacijskih in tehničnih ukrepov, kot so zaščita pred požari in reševanje ljudi ter premoženja iz požarnih objektov. — Pritegnemo jih lahko tudi k drugim nalogam, kot so dekontaminacija raznih objektov, skrbijo za vodo, v primeru poplave pa rešujejo objekte in ljudi.

ENOTE ZA VZDRŽEVANJE REDA

Organizirajo jih za vzdrževanje reda v območjih, kjer izvajajo akcije za zaščito in reševanje prebivalstva ter materialnih dobrin. Opravljajo kontrolno zaščitno službo, zlasti pri zatamnjenju, odhodu prebivalstva v zaklonišča, zavarujejo objekte, ki se lahko vsak čas znušijo in izvršujejo druge posle civilne zaščite.

Imamo še veterinarske enote in enote za asanacijo terena.

Veterinarske enote organizirajo v glavnem v kmetijsko-živinorejskih krajih in posredujejo prvo pomoč ranjeni in oboleli živini na kraju samem in pri transportu.

Enote za asanacijo terena sestavljajo ljudje in sredstva ustreznih komunalnih delovnih organizacij in obvezniki civilne zaščite. Njihova naloga je iskanje, evidentiranje in pokop umrlih, pokopavanje živali, ki so poginile, zatirajo, uničujejo ali odstranjujejo vse škodljive odpadke, ki bi utegnili ogroziti življenje in zdravje ljudi ter živali.

VODENJE CIVILNE ZAŠČITE

Civilno zaščito kot komponento splošne ljudske obrambe vodijo družbeno-politične skupnosti, upravni organi in odbori za ljudsko obrambo v organizacijah združenega dela. V večjih organizacijah združenega dela ustanovijo štabe za civilno zaščito, ki skrbijo za opremo in urjenje enot ter za njihovo angažiranje v vojni ali ob elementarnih nesrečah. Štabi za civilno zaščito so operativno strokovna telesa, ki vodijo delovanje civilne zaščite. Njim so podrejene vse enote civilne zaščite. Manjše organizacije združenega dela nimajo štabov kot posebnih organov, temveč opravlja to delo odbor za ljudsko obrambo in civilno zaščito.

Štabi za civilno zaščito ne smejo biti preveč veliki, prenatrpani s predstavniki raznih struktur, ker bi to oviralo operativnost vodenja in učinkovitost delovanja. Načelno so člani štaba hkrati poveljniki enot civilne zaščite. To povečuje operativnost in hiter prenos navodil in izvajanja nalog pri akcijah in ukrepih. Štabi za civilno zaščito so v vojnih razmerah odgovorni za celotno delovanje civilne zaščite, tako pri vodenju enot in akcij kot pri kontroli stanja in izvajanja vseh preventivnih ukrepov zaščite in reševanja.

Celoten sistem civilne zaščite v organizaciji združenega dela mora voditi en organ, to je štab za civilno zaščito, v manjših organizacijah združenega dela pa naj bi to nalogo opravljal odbor za ljudsko obrambo in civilno zaščito, ki bi v ta namen zadolžil dve do tri osebe — člane odbora.

IVAN TOVŠAK

18 delavcev v kazenskem postopku zaradi poškodb

V aprilu 1976 se je pripetilo 28 nesreč pri delu in 7 nesreč na poti na delo in z dela.

Na poti na delo in z dela so se ponesrečili:

1. Lukšič Ivan
2. Drazetič Radovan
3. Sintič Franc
4. Povše Franc
5. Novšak Jože
6. Mihalič Kristina
7. Pršlja Pero.

- Vzroki nesreč so naslednji:
- oster rob – 3 primeri
 - tehnična pomanjklj. – 11 primerov
 - nepazljivost – 10 primerov
 - neurejena del. okol. – 2 primera
 - neorganizirano delo – 1 primer
 - nedisciplinarnost – 1 primer

hno izvrševanje nalog, ki jih imamo s tega področja. Ko danes velikokrat govorimo o nenehni boju za dobrobit delovnega človeka, ne moremo pozabiti tudi na varstvo pri delu, kajti kaj je bolj pomembnega kot varovanje zdravja in življenja delovnih ljudi!

Pri analizi nesreč pri delu še vedno večkrat ugotovljamo, da nekateri vodje del na to polagajo zelo malo pozornosti in jim je naloga do varstva pri delu še vedno nujno zlo. Večkrat se vprašujemo, ali delavec lahko odgovarja za svojo poškodbo pri delu. Naša pozitivna zakonodaja s tega področja je zelo postrila odgovornost za to področje tudi do neposrednih delavcev, vendar pa je naša naloga, da delavcu ustvarimo take pogoje, da bo lahko izvrševal svoje obveznosti.

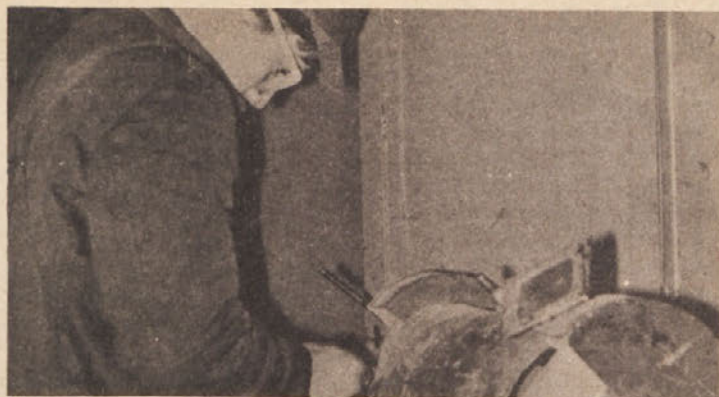
Naj na koncu kot opozorilo zapišemo tudi to, da je trenutno v naši delovni organizaciji 18 oseb v kazenskem postopku zaradi kršenja predpisov o varstvu pri delu, ki so imeli za posledico hujšo poškodbo delavca. O poteku postopkov bomo še poročali.

Po oddelkih so se gibale nesreče pri delu takole:

- karosernica – 7 primerov
- gradbišče – 1 primer
- montaža dostavnih – 2 primera
- težka presernica – 1 primer
- lahka presernica – 5 primerov
- lakirnica karoserij – 1 primer
- lakirnica dr. delov – 1 primer
- varilni oddelek – 1 primer
- mehanska obdelava – 1 primer
- skl. 061 – 2 primera
- tehnoservis – 1 primer
- DS OSS – 1 primer
- proizv. prikolic – 4 primeri

Vsakomesečni prikaz nesreč pri delu nas opozarja na nene-

Varnost pri delu je eno temeljnih vprašanj dobrega počutja in s tem uspešne proizvodnje. Zaradi nesreč pri delu imamo veliko preveč izostankov z dela, to pa pomeni škodo za družbo in za slehernega med nami. Se tega zavedamo dovolj vsak dan in vsako uro, ko smo na delu?

TŠŠ v Novem mestu

Uresničujemo eno izmed načrtovanih kadrovskih akcij, da v kadrovski bazi združenega dela DO IMV organiziramo šolo za poklic strojnega tehnika.

S tem uresničujemo tudi želje mnogih staršev, ki želijo, da se njihovi otroci lahko šolajo v tehničnih srednjih šolah v Novem mestu. — Naša prizadevanja za otvoritev oddelka so našla vso pomoč in soglasja pri družbeno-političnih skupnostih, ki se zavzemajo za pospešeni razvoj zaostalega srednjega šolstva v Novem mestu.

Današnje, posebno pa bodoče potrebe po kadrih v DO

IMV, ki jih načrtujemo na podlagi dolgoročnega razvojnega programa avtomobilske in prikoličarske proizvodnje, narekujejo kadrovski službi, da se loti temeljitejše, vsestranske oblike dela ter da v sami kadrovski bazi Dolenjske in Bele krajine organizira izobraževanje kadrov za potrebe celotne proizvodnje v DO IMV Novo mesto. V tem smislu so podvzete širše akcije, med katere sodi tudi ta, da se v Novem mestu organizira redna tehniška srednja šola stojne smeri, ki bo izobraževala že dalj časa najbolj deficitaren poklic strojnega tehnika.

Redni oddelek strojne tehnične srednje šole v Novem mestu bo dislocirani oddelek ljubljanske tehnične srednje šole. Oddelek bo organiziran pri Zavodu za izobraževanje in produktivnost dela v Novem mestu.

Vpis v šolo bo potekal na podlagi rednega razpisa v dnevnem časopisu, ki ga bo razpisala Strojna tehnična srednja šola Ljubljana.

DO IMV kot naročnik izobraževanja prevzema vrsto obveznosti do oddelka (sofinanciranje z RIS za stroške rednega pouka, daje strokovni predateljski kader, organizira prevoze dijakov na delovno prakso v Ljubljano, organizira proizvodno počitniško prakso v proizvodnji IMV), zato je v interesu delovnega kolektiva, da se bodo vsi kandidati po končanem šolanju zaposlili na delovnem mestu IMV Novo mesto.

Naš interes je, da se v šolo vključijo sposobni in delovni dijaki, ki se bodo šolali iz področij, kjer imamo delovna mesta strojnih tehnikov in vse pogoje za napredovanje in kreativno delo v perspektivni avtomobilski in prikoličarski proizvodnji.

Prošnje za vpis v šole naš kadrovski oddelek že sprejema.

KADROVSKI ODDELEK

XI. ŠIMIJI v Skopju

Na letošnjih športnih igrah delavcev motorne industrije Jugoslavije se nismo dobro odrezali

Že desetletja dolga tradicija, da se vsako leto srečajo najboljši športniki — delavci motorne industrije Jugoslavije, se je tudi letos nadaljevala v Skopju.

„Fabrika za autobusi — 11. OKTOMVRI“ iz Skopja je bila ob svoji 30-letnici obstoja organizator in pokrovitelj teh iger. Igre so se odvijale 14. in 15. maja.

Prvi dan so se vsi tekmovalci zbrali na stadionu Vardarja, kjer je bil defile, nato pa kulturni program s folkloro. Prisotni so bili visoki družbeno-politični predstavniki mesta Skopja; predsednik častnega odbora MOTORIADJE je bil predsednik makedonskih sindikatov, pokrovitelj pa generalni direktor organizatorja. Po svečani otvoritvi so se pričele dvodnevne borbe v osmih športnih panogah. Največ uspeha so imele de-

lovne organizacije, ki so že vsa leta vodilne v tej zvrsti (IMR, ZCZ-Kragujevac, FAP-Prilboj, 21. MAJ Rakovica itd.).

Na tej manifestaciji, na kateri se utrjujejo vezi med delavci iste branže in se nadaljuje tradicija bratstva in enotnosti med jugoslovanskimi narodi, je sodelovalo tudi zastopstvo iz Slovenije, med njimi tudi 14 delavcev iz Industrije motornih vozil. Ker je bilo naše zastopstvo maloštevilno, tudi rezultati niso bili najboljši, vendar so se udeleženci dogovorili, da se bodo za prihodnje leto še bolj pripravili in tudi pritegnili v svoje vrste vse delavce, ki se aktivno ukvarjajo s športom in z rekreacijo, da bomo v prihodnjih letih res častno in uspešno zastopali IMV na tako velikih tekmovanjih.

Organizacija za leto 1977 je zaupana Industriji motora Rakovica, ki bo tako ob svojih delovnih jubilejih proslavila svoj dolgoletni obstoj tudi s prirejanjem XII. športnih iger motorne industrije Jugoslavije.

V okviru temeljne organizacije združenega dela IMV – Tovarna opreme Črnomelj, dela v Semiču mizarski obrat, kjer je zaposlenih skoraj sto ljudi. Semič se je zadnja leta močno razvil, zlasti pa je znana čvrsta volja njegovih prebivalcev, delavcev in kmetov, po tesni prepletenosti skupnih želja delovnih organizacij in tamkajšnje krajevnosti

V Pakoštanah vse pripravljeno!

V prejšnji številki našega glasila smo objavili, da bomo tudi letos lahko organizirano letovali v avtokampu Pakoštane, kjer stoji naše pravo naselje 57 ADRIA CARAVANOV.

Prijavnice za letovanje so predsedniki sindikalnih organizacij razdelili in prvi „naval“ je že mimo. Prijave bomo zbirali do 15. junija 1976, potem pa morebitne proste kapacitete naknadno objavili po TOZD.

Za zainteresirani delavci za letovanje, ki sedaj ne bodo dobili

prikolice v željenem roku, naj evidenčno prijavo pustijo v kadrovskem oddelku; obvestili jih bomo, v katerih terminih so še proste kapacitete.

Zelo pogrešamo prijave za letovanje v predsezoni in posezoni, v juniju in septembru; čeprav so v tem času cene dnevnega bivanja 50 % nižje, je prijav zelo malo. Naš kamp bo uradno pričel poslovati 19. junija; takrat bo sprejel tudi prve goste. Sezona na Jadranu se je že začela in tudi v campu v Pakošta-

nih je že kar precej gostov. Zanimajte se, kakšni so pogoji letovanja v predsezoni in odločite se za dopust sedaj, ko je še veliko več prostora in miru na Jadranu!

Avtobusni prevozi bodo organizirani od 19. 6. 1976 dalje po terminih vsako soboto ob 6. uri izpred vratarnice pri bivšem avtoparku. Povratek iz Pakoštanov bo isti dan s prihodom v Novo mesto med 22. in 24. uro zvečer.

To so že „letošnji“ Pakoštani, ki so privabili na toplo sonce prve turiste. Kamp se počasi polni, naše prikolice pa čakajo, da sprejmejo prve goste 19. junija. Odločite se za poceni dopust v predsezoni in posezoni, ko je na Jadranu najlepše!

Premalo prostora

Danes nismo mogli objaviti v prejšnji številki napovedanega prispevka o testu našega novega 2200D in prispevka o rakastih obolenjih. Oba sestavka bomo objavili v julijski številki našega lista.

UREDNIŠTVO

REFORMA SREDNJEGA ŠOLSTVA

Sestavka o preobrazbi srednjega šolstva v tej številki KURIRJA žal ne moremo nadaljevati, ker še nismo dobili gradiva Temeljne izobraževalne skupnosti o omrežju šol pri nas, ki ga predlagajo skupaj z reformo šolskega sistema.

Ta predlog je za javno razpravo zelo pomemben, zato upamo, da ga bomo do prihodnje izdaje nove številke KURIRJA že prejeli in nadaljevali z objavo zanimivega gradiva.

KADROVSKI ODDELEK